

GENERATIONSSKIFTE

- med fokus på en case-virksomhed



Emneformulering:

Vi ønsker at behandle generationsskifte i faget erhvervsbeskatning. Vores overordnede problemstilling er rettet imod generationsskifte af et kapitalselskab. Vi ønsker at belyse den relevante skatteteori og anvende denne på case virksomhed. Mere specifikt:

- Overdragelse af selskab fra ejer til nærtstående personer.
- Valg af mulige generationsskiftemodeller.
- Gennemførsel af en generationsskiftemodel.
- Optimalt valg af generationsskiftemodel for case virksomhed og tidspunkt.
- Evt. nye skatteregler (finanslov).

Indholdsfortegnelse

1.1 Indledning	4
1.2 Problemformulering.....	5
1.3 Afgrænsning.....	6
1.4 Metode- og modelvalg	7
1.5 Synsvinkel.....	8
1.6 Målgruppe	9
2. Overvejelser før et generationsskifte (Nicolai)	9
2.1 Personlige overvejelser (Nicolai).....	10
2.2 Økonomiske overvejelser (Nicolai)	11
2.3 Delkonklusion (Nicolai).....	12
3. Muligheder og konsekvenser ved et generationsskifte (Steffen)	13
3.1 Muligheder og konsekvenser for virksomheden (Steffen).....	13
3.2 Muligheder og konsekvenser for begge parter (Steffen)	14
3.3 Delkonklusion (Steffen).....	14
4. Relevante generationsskiftemodeller for case-virksomheden	15
4.1.1 Aktieoverdragelse med succession (Steffen)	15
4.1.2 Fordele og ulemper ved aktieoverdragelse med succession	17
4.2 Skattefri spaltning (Nicolai).....	18
4.2.1 Ophørsspaltning (Nicolai).....	18
4.2.2 Grensspaltning (Nicolai).....	20
4.2.3 Fordele og ulemper ved skattefri spaltning (Nicolai).....	23

4.3 Aktieombytning (Steffen).....	24
4.3.1 Aktieombytning med tilladelse (Steffen).....	24
4.3.2 Aktieombytning uden tilladelse (Steffen).....	25
4.3.3 Fordele og ulemper ved aktieombytning (Steffen)	27
4.4 Tilførsel af aktiver (Nicolai).....	28
4.4.1 Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse (Nicolai)	29
4.4.2 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse (Nicolai)	31
4.4.3 Fordele og ulemper ved skattefri tilførsel af aktiver (Nicolai)	33
4.5 Sammenligning af modeller (Nicolai & Steffen)	33
4.6 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)	36
5. Værdiansættelse af aktiver	37
5.1 Goodwill (Steffen).....	37
5.2 Fast ejendom (Nicolai)	39
5.3 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)	41
6. Gennemførelse af et generationsskifte for case-virksomheden	41
6.1 Indledning.....	41
6.2 Generelt om case-virksomhed	42
6.3 Gennemførelse af et generationsskifte	43
6.3.1 Aktieombytning (Steffen).....	43
6.3.1.1 Den konkrete aktieombytning (Steffen)	45
6.3.1.2 Aktieombytning med eller uden tilladelse (Steffen).....	46
6.3.2 Skattefri tilførsel af aktiver (Nicolai)	46
6.3.3 Skattefri spaltning (Nicolai)	47
6.3.3.1 Grenspaltning (Nicolai)	48

6.3.4 Aktieoverdragelse med succession (Steffen)	53
6.3.5 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)	54
7. Værdiansættelse af aktiver	55
7.1 Goodwill (Steffen).....	55
7.2 Fast ejendom (Nicolai).....	59
7.3 Værdiansættelse efter gennemført grenspaltning (Nicolai & Steffen).....	60
7.4 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)	63
8. Samfundspåvirkning.....	64
8.1 Nye skatteregler 2012 (Steffen)	64
8.2 Høj- og lavkonjunktur (Nicolai)	66
8.3 Påvirkningen på det optimale generationsskifte (Nicolai & Steffen)	69
8.4 Delkonklusion (Nicolai & Steffen).....	73
9. Konklusion	74
10. Perspektivering	77
11. Litteraturliste	78
12. Anvendte forkortelser	80
13. Bilag	81
13.1 Bilag 1 Resultatopgørelser fra Automobilforhandler ApS 2008-2011	81
13.2 Bilag 2 Kapitaliseringsfaktorer goodwill jf. TSS-cirkulære 2000-10.....	83

1.1 Indledning

Denne opgave er inspireret af udviklingen i den danske samfundsøkonomi. Siden 2008 har den danske samfundsøkonomi været i finanskrisen eller rettere en særdeles hård lavkonjunktur efter en periode på 10 år med højkonjunktur. Dette har medført, at mange virksomheder i ind- og udland er hårdt pressede økonomisk, deriblandt den danske stat. For at forbedre den danske samfundsøkonomi har den nuværende regering, i forbindelse med finansloven 2012, gennemført en række tiltag, som har medført nye bestemmelser i skattelovgivningen.

Nogle af disse nye regler i skattelovgivningen er rettet imod øget beskatning af et generationsstifte i danske virksomheder, idet pengetankskravet er øget med 25 procent. Dette vil medføre den betydning, at det nu er mere besværligt at foretage et generationsstifte for nogle virksomheder. Dette stiller større krav til virksomhedernes planlægning, af et kommende skifte til næste generation, for at sikre den mest optimale overgang.

Den optimale overgang kan ses på flere måder, både set i lyset af hvem det er, og hvilken virksomhed det drejer sig om. Der er flere måder at foretage et generationsskifte på, og den enkelte måde skal vurderes i hensynstagen til den enkelte virksomhed. Det som virker som den perfekte løsning for en selv, er ikke nødvendigvis den rette løsning for naboen.

For at gøre generationsskiftet optimalt i virksomheder, hvor man længe har talt om et generationsskifte, bør man snarest overveje en gennemførelse. Uanset, at det ikke på nuværende tidspunkt er afklaret, om en eller flere af børnene skal inddrages i virksomheden, skal det måske overvejes kraftigt, om det alligevel er nu, det skal ske, for at drage nytte af de nuværende skatteregler.

Men det er ikke kun den barske og kyniske finansielle tankegang, der spiller ind, når man ønsker at gennemføre et generationsskifte, men i særdeleshed også de bløde værdier. Er man selv parat til at fralægge sig ansvaret i det hæderkronede gamle familiefortagende, eller er den næste generation overhovedet moden og parat til at tage over, hvor man selv slipper.

Med det ovenstående som udgangspunkt vil vi se på, hvordan en lav- og højkonjunktur vil kunne påvirke det optimale tidspunkt for et kommende generationsstifte for de danske virksomheder. Derudover hvilke overvejelser man bør gøre sig, før og efter gennemførelsen af et generationsskifte. Yderligere vil vi vurdere, hvilke konsekvenser de nye skatteregler kan have på et generationsskifte, både på de bløde og hårde værdier.

1.2 Problemformulering

Vi ønsker at behandle emnet generationsskifte i faget erhvervsbeskatning. Vores overordnede problemstilling er rettet imod et generationsskifte af et kapitalselskab. Vi ønsker at belyse den relevante skatteteori og anvende denne på en case-virksomhed.

Vi har derfor valgt følgende hovedproblemformulering:

Med baggrund i en case-virksomhed ønsker vi en analyse af den optimale gennemførelse af et generationsskifte, herunder påvirkning af de nye skattereglers konsekvenser for valget af generationsskiftemodel.

Problemstilling belyses ud fra følgende underproblemstillinger:

- Hvilke overvejelser bør man gøre sig før et evt. generationsskifte?
- Hvilke skattemæssige muligheder for gennemførelse af et generationsskifte?
- Hvorledes påvirker fast ejendom og goodwill værdiansættelsen af anparterne?
- Hvilke konsekvenser giver de nye skatteregler omkring generationsskiftet?
- Hvilke konsekvenser har lav- eller højkonjunktur på det optimale generationsskifte?
- Hvorledes kan vi forvente, at de nye skatteregler vil lette/besværliggøre et generationsskifte for case-virksomheden?

På baggrund af overstående problemstilling, vil der blive taget udgangspunkt i teorien og anvende denne i nogle praktiske eksempler ved brugen af en case-virksomhed, hvor den relevante lovgivning og teori inddrages.

Vi vil til start beskrive de tanker og overvejelser som ejeren bør lægge til grund for beslutningen om generationsskiftet skal gennemføres. Til slut vil vi behandle overvejelserne omkring værdiansættelse i lav- og højkonjunktur.

Vi vil derudover gennemgå de nye skatteregler, som er blevet vedtaget efter regeringsskiftet i 2011 og se på hvilke konsekvenser, som det har på overvejelserne, som man bør gøre sig ved et eventuelt generationsskifte. Afslutningsvis vil vi samle op og opstille forslag til, hvornår det optimale generationsskifte opnås i en lavkonjunktur og i en højkonjunktur for den enkelte virksomhed.

1.3 Afgrænsning

Opgaven er afgrænset til at omhandle kapitalvirksomheder jf. selskabsloven (SEL) § 1, stk. 1. På den baggrund vil der kun være fokus på virksomheder, som er fuldt skattepligtige til Danmark, de udenlandske virksomheder udelukkes på baggrund af SEL § 1, stk. 1. Vi gennemgår udelukkende generationsskifte begrænset til at omhandle personer i levende liv. Således vil teorien omkring generationsstifte af dødsbo ikke blive behandlet i denne.

Der vil ikke blive gennemgået de situationer, hvor der generationsskiftes til tredjemand, men derimod kun til familiemedlemmer eller andre nærtstående parter. Ligesom aktieoverdragelse til medarbejdere kun sporadisk vil blive behandlet.

Opgaven vil være afgrænset til kun at omhandle skattefri modeller, da det er højst sandsynligt, at der ved et skattepligtigt salg af case-virksomheden, vil blive udløst en markant skattepligtig avance. Denne formodning bygger vi på case-virksomhedens regnskabsmaterielle data, som udviser en ”velpolstret” virksomhed i vækst.

Anvendelse af skattelove i opgaven, afgrænses til love som er vedtaget senest den 31. januar 2012. Dette vil sige, at love og lovforslag som først vil blive vedtaget efter denne dato, ikke vil blive behandlet i denne opgave.

Begrebet ”kapitalselskaber” gælder i denne opgave både aktie- og anpartsselskaber, hvor der er tale om unoterede aktier og unoterede anparter. Lovgivningen omkring aktieoverdragelse gælder dermed også lovgivningen omkring anpartsoverdragelse, når vi omhandler dette i opgaven, da vi som udgangspunkt tager højde for at virksomheden ikke er et noteret aktieselskab. Når vi derfor behandler betegnelserne aktier og anparter i opgaven, dækker de over samme mening, da lovgivningen ikke skelner mellem disse betegnelser ved overdragelse ved et generationsskifte. Da vi har afgrænset personlige virksomheder fra, er vores betegnelse ”virksomhed” i opgaven gældende for et aktie- og anpartsselskab.

Kun relevante generationsskiftemodeller vil blive behandlet i beregningerne vedrørende case-virksomheden i denne opgave.

1.4 Metode- og modelvalg

Som udgangspunkt går opgaven ud på en belysning og rådgivning af, hvordan vores case-virksomhed skal kunne gennemføre et generationsskifte på den bedst tænkelige måde. Case-virksomheden er udarbejdet til denne specifikke opgave, og i case-virksomheden har vi prøvet at medtage de mest alm. problemstillinger, som man vil kunne støde på ved et generationsskifte. Selve case-virksomheden er nærmere beskrevet senere i afsnit 6.2.

Som opstart til opgaven vil vi sætte os ind i, og beskrive, de overvejelser man skal gøre sig, inden et eventuelt generationsskifte kan påbegyndes. Vi vil se nærmere på, hvordan planlægningen i forbindelse med generationsskifte kan gøres, med hensyn til hvordan man skal inddrage personlige aspekter, skattemæssige aspekter, tidshorisont, men også økonomiske rådgivere som f.eks. revisorer, advokater og konsulenter. Disse overvejelser skal kunne føre hen til en god og solid økonomisk løsningsmodel for alle parter.

Vi vil efter overvejelserne komme ind på hvilke modeller, man som virksomhedsejer kan benytte til at gennemføre et generationsskifte. På baggrund af relevant faglig litteratur og den gældende lovgivning vil vi beskrive, hvilke skattemæssige konsekvenser, der gør sig gældende for netop et generationsskifte til nærmeste familie. Under vores teorigennemgang af de aktuelle modeller for generationsskifte, vil vi komme ind på værdiansættelse af aktiver såsom goodwill og fast ejendom, da især værdiansættelse kan skabe skattemæssige problemer ved et generationsskifte.

Efterfølgende for teorien omkring generationsskifte og værdiansættelse vil vi bruge det i praksis i vores opstillede case-virksomhed. I de efterfølgende afsnit vil de enkelte teorimodeller blive gennemarbejdede hver især for case-virksomheden. Beregningerne vil sammen med analyserne kunne danne et bedre overblik over de skattemæssige konsekvenser, en gennemførelse vil medføre for ejeren. For vores beregninger lægger vi især vægt, på at vi er rådgivere for en virksomhedsejers revisor, og derfor ser på ejerens og virksomhedens fremtid og overlevelsesmuligheder med den synsvinkel.

Vi vil runde vores modelbearbejdninger af med at se på, hvordan samfundets udvikling påvirker generationsskiftet, og især hvordan den seneste finanslov har ændret reglerne, og hvilke konsekvenser det har medført.

Efter at de enkelte modeller for generationsskifte er blevet gennemgået og beregnet, vil vi kunne trække de vigtigste pointer frem fra opgaven, og på den baggrund konkludere hvilke muligheder, der er bedst for netop vores case-virksomhed, med baggrund i den gældende lovgivning og så både ejeren og virksomheden er bedst muligt sikret en fornuftig økonomisk fremtid. Efter at vi har konkluderet, hvordan case-virksomheden bedst muligt kan blive generationsskiftet, vil vi runde af med en perspektivering, hvori vi vil se på fremtiden. Vi vil heri perspektivere, hvordan samfundet og ikke mindst politikerne kan gøre det mere attraktivt, rent skattemæssigt, at gennemføre et generationsskifte, men også hvordan det kan gå den anden vej i fremtiden.

Vi har vurderet, at følgende modeller er relevante for gennemførelse af et generationsskifte for vores case-virksomhed:

- Aktieoverdragelse med succession
- Skattefri spaltning
- Skattefri aktieombytning
- Skattefri tilførsel af aktiver

Disse modeller er udvalgt fra skattelovgivningen i forbindelse med behandling af et generationsskifte. I denne opgave er der, som nævnt i afgrænsningen, kun fokus på de skattefri modeller, hvorfor vi har set bort fra de skattepligtige modeller. Dette begrundes dels med, at der højst sandsynligt vil blive udløst en markant skattepligtig avance ved et evt. skattepligtigt salg af case-virksomheden, og dels vil det være fordelagtigt at gennemføre et generationsskifte, som ikke får likvid påvirkning for virksomheden eller for dens ejere rent skattemæssigt. Dog påvirkes likviditeten hos den nye ejer, da der skal betales en handelsværdi til sælger.

1.5 Synsvinkel

Synsvinklen i opgaven skal ses ud fra, at opgaven er skrevet som et oplæg/vejledning for en revisor. Revisoren er rådgiver for en virksomhedsejer, der ønsker at foretage et generationsskifte, der har afsæt i den nuværende skattemæssige situation. Synsvinklen lægges derudover samtidigt på virksomheden og dens mulige fremtid, hvor den skal kunne videreføre sin indtjening og sine forpligtelser bedst muligt, også efter et gennemført generationsskifte. Derfor er synsvinklen lagt på to sider, virksomhedens og ejerens, begge parter skal komme bedst muligt ud af generationsskiftet, og føle at begge parter har vundet, hvormed det ideelle

kompromis er fundet. Som udgangspunkt ses opgaven derfor fra revisorens rådgivers synsvinkel med de problemstillinger, som det medfører.

1.6 Målgruppe

Som nævnt under synsvinkel er opgaven rettet mod revisorer. Specifikt er målgruppen revisorer, der har klienter, der inden for nærmeste fremtid ønsker at gennemføre et generationsskifte af en virksomhed. Hvormed de ønsker økonomisk rådgivning, så de gennemfører det på den bedst tænkelige måde, ikke mindst set fra et skattemæssigt synspunkt. Målgruppen vil, på grund af de mange lovændringer, der hele tiden finder sted, skulle vedrøre et nutidigt generationsskifte, men også et fremtidigt efter de nuværende regler.

2. Overvejelser før et generationsskifte (Nicolai)

Ved et muligt forestående generationsskifte er der flere forhold, der bør overvejes grundigt af ejeren, inden han tager den endelige beslutning om et evt. generationsskifte af sin virksomhed. Ejeren skal nøje gennemgå, hvilke forventninger han har for både sin egen fremtid, men også for virksomhedens. Ejeren har ganske givet nogle ønsker og forventninger til fremtiden både økonomisk, men også rent personligt, f.eks. om han skal på pension, eller om han skal arbejde videre.

Virksomhedens fremtid skal nøje overvejes, om den i det hele taget kan gennemgå et generationsskifte og overleve på længere sigt, eller om ejeren er så stor en faktor i virksomheden, at han måske er lig med virksomhedens ansigt udadtil. Hvis virksomheden og ejeren er meget lig én og samme instans, vil alle parter måske være bedst tjent med en opløsning af virksomheden, da den nye generation ellers vil blive svært skuffet, når virksomheden pludselig ikke går som forventet efter en kort tid.

En virksomhedsejer skal ligeledes nøje overveje, hvornår det helt rette tidspunkt er for generationsskiftet, og hvilket tidsperspektiv, der er for gennemførelsen, så det bliver en realistisk plan for alle parter, så de så vidt muligt undgår ødelæggende overraskelser. Ekspertene mener, at et godt gennemført generationsskifte tager mellem 3 og 10 år.¹

Desto før en ejer påbegynder sine velovervejede planer for et generationsskifte, desto bedre kan han præge det i den retning, som han selv mener, at det skal fortsætte i, og dermed forhåbentligt opnå det bedste resultat for alle parter efter et gennemført generationsskifte. Det

¹ Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet. Betænkning nr. 1374/August 1999

er netop en af de store fordele ved at gennemføre et generationsskifte, imens man stadig er i live og åndsfrisk. Et generationsskifte ved død kan desværre ofte falde ud til en side, som den afdøde langt fra havde forstillet sig, og ende ganske galt, men det er ikke noget, som vil blive behandlet dybere i denne opgave.

Vigtigheden i overvejelserne omkring gennemførelsen af et generationsskifte er altafgørende, derfor er det også vigtigt, at ejeren sammen med sin revisor ellers anden rådgiver, nøje planlægger forløbet ud fra ejerens egne ønsker og forventninger. Ejerens ønsker spiller ikke nødvendigvis sammen med den reelle situation, og kan dermed heller ikke nødvendigvis udmunde i de forventninger, som han måtte ønske for generationsskiftet.

Revisoren kan kun rådgive ud fra reglerne, og kun i det omfang han får ønskerne og forventninger at vide af ejeren selv. Jo længere drøftelser og jo flere detaljer, der kan komme frem i dagens lys, jo bedre vil resultatet også blive for det gennemførte generationsskifte.

2.1 Personlige overvejelser (Nicolai)

En virksomhedsejer bør, før noget andet, gøre sig nogle alvorlige personlige overvejelser omkring et evt. kommende generationsskifte. Ejeren skal overveje sine egne forventninger til fremtiden, men i særdeleshed også, hvordan han på bedste måde kan sikre sin familie en stabil fremtid, ligesom han ikke skal glemme den næste generation i virksomheden og virksomhedens fremtid.

Ejeren skal gøre sig tanker, om han selv er parat til at give helt slip på sin virksomhed. Hvis ejeren har haft den i mange år, og måske selv startede den, kan han måske ikke undvære dagligdagen med virksomheden. Hvis det er tilfældet, vil det måske være fordelagtigt for ham ikke at overdrage hele virksomheden, men derimod fortsat være tilknyttet virksomheden i en overgangsperiode som konsulent, hvor den nye generation i virksomheden samtidigt vil kunne drage nytte af den mangeårige erfaring og kendskab til, hvordan virksomheden fungerer i dagligdagen.

Ejeren skal også gøre sig sine overvejelser omkring de kommende ejere af virksomheden – om de i det hele taget er modne og parate nok til at overtage virksomheden på nuværende tidspunkt. Ejeren skal med sin bedste overbevisning kunne overdrage virksomheden til den næste generation med ro i sindet, og med den klare opfattelse af, at virksomheden nu hviler i de rette hænder i fremtiden.

Ejeren skal, som før nævnt, gennemgå sine ønsker og forventninger med sin revisor eller anden rådgiver. Her er det vigtigt, at ejeren tænker på sin egen og sin families fremtid. Hvordan vil hverdagen se ud for dem, når ejeren ikke har virksomheden længere, og kan det lade sig gøre økonomisk for dem, men også om det rent psykologisk kan fungere for dem. Rent økonomisk skal ejeren også have klarlagt det med sin familie, især hvis han vælger at skulle på pension efter generationsskiftet.

Revisoren skal rådgive ejeren i, hvad der er hensigtsmæssigt i netop den specifikke økonomi. Aspekter som pensionsopsparing og privatforbrug er sikre ting, som skal vendes. Ligesom investeringer i værdipapirer nøje skal gennemgås, hvorvidt ejeren skal sætte nogle af sine midler i værdipapirer, eller han modsat skal planlægge et afviklingsprogram så han og hans familie stadig kan opretholde deres nuværende levestandard.

Revisorens store opgave i forbindelse med generationsskiftet er helt klart at gennemføre det på den helt rigtige måde - rent skattemæssigt. Ikke kun for virksomhedens fremtid, men i særdeleshed også for ejerens familie. Revisoren skal sørge for, at både ejeren og hans familie kommer bedst ud af det rent skattemæssigt, så de får mest muligt til sig selv. Det vil være tilrådeligt at gennemgå flere forskellige skattemodeller, for at finde frem til den helt rette løsning for netop denne ejer. Det kan måske betale sig for ham at få så mange penge ud som muligt ved generationsskiftet og udskyde mest muligt skat eller måske betale hele skatten ud med det samme.

2.2 Økonomiske overvejelser (Nicolai)

Som før nævnt er den vigtigste rolle for revisoren at gennemgå de skattemæssige forhold og dermed også de økonomiske forhold, der er forbundet med et fremtidigt generationsskifte. Der kan f.eks. foretages en egentlig risikovurdering omkring virksomheden, som tager højde for indtjeningsmulighederne, konkurrenterne, produktionen, den finansielle status, kontrolsystemer og den nye ledelse mv. Ligeledes skal der tages nøje beregninger på, hvordan omverdenen påvirker virksomheden, dvs. en analyse af hvilke styrker og svagheder virksomheden har overfor andre konkurrenter i branchen, men også afhængigheden af enkelte kunder og leverandører har noget at sige. Med andre ord skal der foretages en SWOT-analyse for at afdække disse problemstillinger, som risikovurderingen ridser op i hovedtræk.

En analyse af virksomheden er vigtig for at kunne vurdere, om det er en going concern, der kan overleve et generationsskifte, da et generationsskifte kan blive ruinerende for den nye

ejer, som skal afdrage på købesummen i mange år ud i fremtiden. Der skal beregnes goodwill for virksomheden i forbindelse med generationsskiftet, hvilket vi kommer ind på senere i denne opgave. Der skal ligeledes ses på, om det vil være hensigtsmæssigt at trække så mange værdier ud af virksomheden, så man på den måde får den ”slanket”, og den samlede værdi reduceret, hvilket vil gøre købesummen noget mere ”spiselig” for den nye generation.

Risikovurderingen vil samlet set kunne give et billede af det samlede virksomheds nuværende situation og dens fremtid på markedet. Dermed vil man kunne vurdere om virksomheden er bæredygtigt igennem et generationsskifte for alle parter. Revisoren skal, som før omtalt, ligeledes gennemgå de skattemæssige modeller, så han, sammen med ejeren, finder den mest optimale løsning for netop den enkelte virksomheds anskaffelsessum mv. ved generationsskiftet.

De store skattemæssige spekulationer, der var for en del år tilbage giver i dag ikke den store mening, men med den nye finanslov for 2012 er der pludselig andre perspektiver, der skal tænkes igennem. Den socialdemokratisk ledede regering, som tiltrådte i efteråret 2011, har bebudet skattemæssige ændringer for virksomheder, når det gælder generationsskifte, og det har indtil videre også vist sig at have konsekvenser i forbindelse med vedtagelsen af finansloven 2012, som vi vil komme meget mere ind på senere i denne opgave.

2.3 Delkonklusion (Nicolai)

Det er vigtigt at begynde at tænke på et evt. generationsskifte i god tid, så man kan nå at gennemtænke alle aspekter. Ejeren skal tænke sig grundigt om, med hensyn til sine egne inderste ønsker, så det ikke ender ud med, at han selv bliver den store taber, både økonomisk og følelsesmæssigt. Ejeren skal også tænke på sin virksomheds fremtid. Om han selv ønsker at stå på sidelinjen, eller stadig være en aktiv del af virksomheden, eller overgive det helt til den næste generation.

Dermed skal det samtidigt overvejes om den næste generation er parat og moden nok til at overtage. Ejeren kan med fordel alliere sig med nogle rådgivere i form af advokater og revisorer, der opgør de juridiske og de økonomiske aspekter i et fremtidigt generationsskifte. Det vigtigste er dog at være på forkant med fremtiden, da et vellykket generationsskifte nemt kan tage mellem 3 og 10 år.

3. Muligheder og konsekvenser ved et generationsskifte (Steffen)

3.1 Muligheder og konsekvenser for virksomheden (Steffen)

Hvis generationsskiftet af virksomheden ikke bliver gennemført på en ordentlig måde, kan det få fatale konsekvenser. Resultaterne heraf kan i værste fald være, at virksomheden vil gå konkurs. Problemstillingen opstår især, hvis virksomheden udelukkende er opbygget omkring ejeren, og alle beslutninger bliver truffet igennem ham. På den baggrund kan der opstå udfordringer i forhold til ”gamle” kunder og leverandører, som altid har handlet igennem ejeren direkte.

Dette giver den udfordring, at hvis det pludselig er den næste generation, som står med det fulde ansvar, kan det forekomme, at kunderne eller leverandørerne ikke ønsker at samarbejde med virksomheden mere. Et generationsskifte fra ejer til nærmeste familie kan give usikkerhed for virksomhedens samarbejdspartner, da der kan opstå tvivl omkring, hvor kompetent den overtagne generation er til at lede virksomheden videre. I virksomheden kan de kreditaftaler, der er stillet til virksomheden af banken, måske blive ændret, hvis der er vurderet en forhøjet risiko fra bankens side. Altså kan et generationsskifte svække en virksomhed, frem for at styrke den.

Omvendt kan et generationsskifte åbne nye muligheder for virksomheden. Hvis man har planlagt overgangen af generationsskifte fra ejer til nærmest familie, over en længere årrække, er det muligt at opnå større succes. På den måde bliver ansvaret givet videre i en kontrolleret proces, som giver de nye ejere mulighed for at ”vokse” med opgaven. Derved opbygges den nye ejers erfaringer, og overtager derved også mere ansvar fra den tidligere ejer. Derved sikrer man, at virksomhedens forretningspartnere vinder tillid til den ændring, som vil komme i fremtiden, og derved skulle samarbejdet gerne kunne foresætte, selvom den afgående ledelse ikke mere er en direkte aktiv del af virksomhedens ledelse.

Om den nye ledelse i en længere periode har været en aktiv del af virksomheden, har også en betydning for medarbejderforholdet, da man i overgangsperioden derved sikrer at fastholde vigtige nøglemedarbejdere, som evt. kunnet have søgt væk, når den gamle ejer har taget sin afsked med virksomheden. Derudover skal den nye ledelse som minimum kunne fastholde virksomhedens nuværende markedsposition, og gerne udvide virksomhedens markedsposition i de kommende år.

Det, at ejeren har en søn, eller et andet familiemedlem, der i teorien kunne overtage familievirksomheden, er nødvendigvis ikke den rette løsning. Ejeren må som udgangspunkt tænke på virksomhedens fremtid. Derved skal man som udgangspunkt vælge en efterfølger, som har de nødvendige kompetencer til at lede virksomheden videre. Derved foreligger der store overvejelser omkring, hvem der er den bedste aftager til virksomheden.

3.2 Muligheder og konsekvenser for begge parter (Steffen)

Når man overvejer at gennemføre et generationsskifte, skal både overdrager og erhverver have fokus på de personlige konsekvenser, der kan opstå. Her tænkes der både på de økonomiske og bløde værdier. De økonomiske konsekvenser omhandler problemstillingen omkring overdragelsessummen for virksomheden, og de forventninger overdrager og erhverver har til gennemførelse af generationsskiftet. Især når der er tale om en familieoverdragelse, kan der være forskellige forventninger, som f.eks. at næste generation forventer at få overdraget virksomheden til den lavest mulige skattemæssige værdi.

Modsat kan overdrageren have en interesse i at få den højeste mulige pris for overdragelsen. Vælger overdrageren, at ville have den højeste værdi som mulighed, kan det give økonomiske udfordringer for den næste generation, idet erhververen skal rejse finansiering til overdragelsen. Dette kan give den nye ejer en meget presset privatøkonomi. Omvendt, hvis afgående ejer ønsker at hjælpe den næste generation med finansieringen, kan det betyde, at overdragerens egen privatøkonomi ikke bliver som forventet.

Derved er det forholdsvis vigtigt at få gennemgået den mere private del af et generationsskifte, så man får afstemt forventningerne. Derudover er der også den risiko, at erhverver ikke er i stand til at lede virksomheden, i den retning som den tidligere ejer havde ønsket, eller træffer nogle beslutninger som ikke falder i god jord. En anden udfordring er at få overdrageren til at overlade ansvaret til erhverver 100 procent. Hvis det er ejeren, som i sin tid har stiftet virksomheden, er det samtidigt hans livsværk, som han skal give videre. Det kan være svært pludseligt at stå udenfor indflydelse, som kan medvirke til et anspændt forhold i familien.

3.3 Delkonklusion (Steffen)

Ved et generationsskifte er det vigtigt at have fokus på virksomheden, og den øgede risiko, som kan opstå ved overdragelse til næste generation. Planlægningen er derfor vigtig for at få gennemført et godt generationsskifte. Især kan det anbefales, at virksomheden laver en

glidende overgang fra den gamle ledelse til den nye ledelse, derved får virksomhedens omverden mulighed for at forholde sig til overgangsperioden. Derved vil ændringerne i virksomhedens ledelse ikke komme som en overraskelse for samarbejdspartnerne.

Den anden del af overvejelserne er at få afstemt forventningerne internt i familien, før man får udarbejdet et konkret oplæg til et generationsskifte. Derved vil man kunne undgå, at både den gamle og den nye generation bliver overrasket over hinandens ønsker og forhåbninger ved et kommende generationsskifte.

4. Relevante generationsskiftemodeller for case-virksomheden

4.1.1 Aktieoverdragelse med succession (Steffen)

Generelt har virksomheden mulighed for at lave succession til familiemedlemmer eller til en medarbejder. Formålet med successionsmodellen er at muliggøre et generationsskifte af en virksomhed, uden at de skattemæssige forhold bliver en forhindring for gennemførelsen. Anvendelsen af denne model, betyder at erhverver, indtræder i overdragers stilling med hensyn til anskaffelsessum, anskaffelseshensigt og anskaffelsestidspunkt. For at kunne anvende denne model, er der nogle betingelser, som skal være opfyldt jf. dansk skattelovgivning².

For at kunne gennemføre en succession til familiemedlemmer, skal kravene til familieforbindelser være opfyldt jf. ABL § 34.³ Hermed begrænses omfanget af mulighederne for, hvem en virksomhed kan overdrages til. På den måde har skattemyndighederne afgrænset omfanget af anvendelsesmuligheder for udskudt beskatning via succession, samt at der stilles krav til, at modtageren er fuld skattepligtig til Danmark jf. KSL § 1⁴. Dette skyldes, at der fra skattemyndighedernes synspunkt ikke er interesse for, at den pågældende virksomhed bliver overdraget til en person, som ikke er skattepligtig til Danmark. Derved sikrer skattemyndighederne, at den udskudte beskatning ved succession, vil komme til beskatning i Danmark på et senere tidspunkt.

En anden betingelse for gennemførelse af succession er, at virksomheden ikke må betegnes som en ”pengetank”. Dette betyder helt konkret, at hvis mindst 75 procent af aktiverne er

² Skattelovsamlingen for studerende 2011/1, Magnus Informatik afsnit om ABL § 34

³ Skattelovsamlingen for studerende 2011/1, Magnus Informatik, side 46

⁴ Skattelovsamlingen for studerende 2011/1, Magnus Informatik, side 46

udlejningsejendomme, kontanter eller værdipapirer, er der ikke mulighed for at lave succession i aktierne. Den grundlæggende årsag til dette er at forhindre overdragelse af virksomheder, hvor størstedelen af indtægterne kommer fra finansielle aktiver.

Reglerne er udarbejdede således, at succession skal være mulig for virksomheder, som udfører reel erhvervsaktivitet. Det vil betyde minimum 25 procent efter nuværende regelsæt.⁵ Når man konkret skal vurdere om en pågældende virksomhed opfylder kravene til betegnelsen ”pengetank”, tages der grundlag i de seneste 3 års regnskabsindtægter.

Pengetanksreglen blev senest lempet den 20.12.2006, hvorved grænsen blev hævet til 75 procent.⁶ I forbindelse med udarbejdelsen af finansloven 2012, har der været politisk opbakning, til en ændring af de nuværende 75 procentgrænse til 50 procent. Dette vil have den betydning, at det nu bliver vanskeligere at kunne gennemføre et generationsskifte. Mere herom senere i afsnit 8.1.

Hvis virksomheden vurderer, at der ikke er et familiemedlem, som kan videreføre virksomheden, kan man lave succession til en medarbejder. Når man skal gennemføre en succession til en medarbejder skal ABL § 35 være opfyldt.⁷

Grundlæggende skal den påtænkte medarbejder have været ansat i mindst 3 år, indenfor de seneste 5 år i koncernerne jf. KGL § 4. Derudover skal medarbejderen opfylde de øvrige betingelser i ABL § 34⁸ på lige vilkår som et familiemedlem. Dette vil ikke blive behandlet nærmere i opgaven, da vi har afgrænset os bort fra dette område.

Afslutningsvis er det vigtigt at gøre opmærksom på, at muligheden for en aktieoverdragelse med succession kun er muligt, så længe at anparterne er ejet personlig af anpartshaveren. Hvilket vil sige, at hvis anparterne ejes af et holdingselskab, kan der ikke foretages en aktieoverdragelse med succession.

Konsekvenserne for de forskellige muligheder for aktieoverdragelse er opstillet i skemaet på næste side.

⁵ ABL § 34 stk. 6

⁶ Skatteretten 2, 5. udgave /1. oplag, Thomson Reuters, side 271

⁷ Skattelovsamlingen for studerende 2011/1, Magnus Informatik, side 46

⁸ Skattelovsamlingen for studerende 2011/1, Magnus Informatik, side 46

	Aktieoverdragelse med succession	Aktieoverdragelse uden succession
Anpartshaverne i den indskydende virksomhed	• Overdragers konsekvens bliver, at der ikke kommer nogen beskatning	• Overdragers konsekvens bliver, at der vil komme en aktieavancebeskatning
Anpartshaverne i den modtagende virksomhed	• Erhververnes konsekvens bliver at indtræde i overdragerens skattemæssige situation	• Erhvervenes konsekvens, bliver at man ikke indtræder i overdragerens skattemæssige situation

4.1.2 Fordele og ulemper ved aktieoverdragelse med succession (Steffen)

Fordelen ved at gennemføre en aktieoverdragelse med succession, er at der ikke kommer nogen beskatning til betaling, derimod bliver skatten udskudt til et senere tidspunkt. Derved er det ikke den skattemæssige del, som vil forhindre en evt. gennemførelse af et generationsskifte for en virksomhed. Derved vil den indskydende anpartshaver/virksomhed ikke blive aktieavancebeskattet af aktieoverdragelsen til erhverver. Derudover vil den modtagende anpartshaver/virksomhed først blive beskattet på det tidspunkt hvor aktierne overdrages uden succession.

Ulempen ved aktieoverdragelsen med succession er, at erhverver/modtagende virksomhed, forpligter sig til at overtage den skattemæssige situation fra overdrager/indskydende virksomhed. Derved forpligter erhverver/virksomheden sig til enten at betale den udskudte skat eller videregive denne til næste overdragelse. Derudover er der også en begrænsning i den personkreds, som det er muligt at lave succession til. Dertil kommer også, at reglerne for en virksomheds aktier kan overdrages med succession yderligere er blevet begrænset ved den nye finanslov for 2012.

En anden stor ulempe er ligeledes, at der ikke kan foretages en aktieoverdragelse med succession efter, at en virksomhed har dannet en holdingstruktur ved en aktieombytning.

4.2 Skattefri spaltning (Nicolai)

Skattefri spaltning af en virksomhed er også en oplagt mulighed, når man taler om et generationsskifte. Reglerne for en skattemæssig spaltning er at finde i Fusionskatteloven (FUL) kapitel 4 § 15a – 15b, hvor det skal bemærkes, at loven er blevet ændret med virkning fra indkomstår 2010.⁹

Spaltning af en virksomhed betyder i alt sin enkelthed, at man splitter indholdet af virksomheden op i flere aktiver, der placeres i de nye virksomheder. Denne spaltning kan ske skattefrit. I forbindelse med et generationsskifte kan det være fordelagtigt med en spaltning på flere måde. F.eks. kan man ”slanke” driftsvirksomheden og gøre generationsskiftet nemmere.

Derudover kan enkelte interesser i den overtagne generation tilgodeses, ved at opdele virksomheden i dele, som de enkelte familiemedlemmer synes er mest interessante, samtidigt med at ejeren stadig bibeholder de aktiver, som han ikke ønsker at give fra sig på nuværende tidspunkt. Virksomheden, der spaltes kaldes den indskydende virksomhed, og de nye virksomheder kaldes de modtagende virksomheder. Man kan vælge enten at spalte en del af virksomheden fra eller spalte hele virksomheden op i flere nye virksomheder.

Selve spaltningen sker mod et passende vederlag til den indskydende virksomhed. Vederlaget kan bestå af såvel kontanter som anpartar i den modtagende virksomhed eller en blanding af begge dele.¹⁰ Man bestemmer selv, hvor stor vederlaget skal være, og hvordan vederlaget skal fordeles.

4.2.1 Ophørsspaltning (Nicolai)

Den skattefri spaltning medfører en skatteudskydelse for begge virksomheder. Praktisk betyder det for virksomheden, at den modtagne virksomhed overtager den indskydendes forpligtelser. For den modtagne virksomhed anses det som, at de nye aktiver er anskaffet på samme tid som de gamle aktivers anskaffelsestidspunkt. Ved kontant betaling beskattes beløbet med det samme. Metoden med, at den indskydende virksomhed overdrager alle sine aktiver og forpligtelser til de modtagende virksomheder, og dermed ophører med at eksistere kaldes en ophørsspaltning, og den indskydende virksomhed ophører uden likvidation.¹¹

⁹ FUL kap. 4

¹⁰ FUL § 15 a stk. 2

¹¹ SEL § 236

En skattefri spaltning har ligeledes konsekvenser for virksomheder, der er anpartshavere, og som ved spaltningen bliver anpartshavere i det modtagende selskab, da de skal behandle vederlagsaktierne, som om de var anskaffet på tidspunktet for spaltningen.¹² Hvis den indskydende virksomhed ikke ophører ved spaltningen, og anpartshaveren er en virksomhed, anses anparterne i den indskydende virksomhed for anskaffet på spaltningstidspunktet. Er selskabsdeltageren en virksomhed, som på spaltningstidspunktet havde anparter i den eller de modtagende virksomheder, anses disse anparter for anskaffet på spaltningstidspunktet, uanset om den indskydende virksomhed ophører ved spaltningen eller ej.¹³

Skattefriheden ved en skattefri ophørsspaltning kan mistes som følge af udbytteudlodninger mv. til anpartshaverne, fordi der her gælder de samme betingelser som ved aktieombytning.¹⁴

En skattefri spaltning kunne før 2007 ikke gennemføres, hvis ikke der forelå en forhåndsgodkendelse fra skattemyndighederne.¹⁵ Efter ændringen i 2007 kan man foretage en skattefri spaltning uden tilladelse, hvor skattemyndighederne godkender spaltningen, delvis på baggrund af om spaltningen er forretningsmæssigt begrundet, og ikke kun udsigten til en skattemæssig fidus, hvilket skal dokumenteres ved ansøgningen.

Et generationsskifte, der er forretningsmæssigt begrundet, vil i hovedreglen blive accepteret af skattemyndighederne, men også grunde som salgsmodning og uenighed imellem de nuværende ejere vil også være accepterende begrundelser. Efter lempelserne af reglerne i 2007 kan en skattefri spaltning foregå uden tilladelse fra skattemyndighederne.¹⁶ En skattefri spaltning uden tilladelse er dog betinget af flere aspekter. F.eks. skal spaltningen ske til handelsværdi, hvilket vil sige, at værdien af vederlagsaktierne, der modtages i den modtagende virksomhed med tillæg af en evt. kontant udligningssum skal svare til handelsværdien af de overførte aktiver og passiver. Endvidere er det ligeledes en betingelse, at forholdet mellem aktiver og gæld, der overføres til den modtagende virksomhed, svarer til forholdet mellem aktiver og gæld i den indskydende virksomhed. Illustrationen på næste side anskueliggør, hvordan en skattefri spaltning vil se ud for en automobilkoncern.

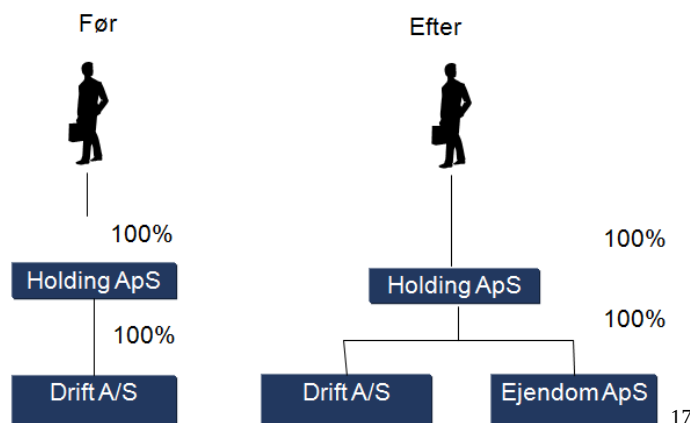
¹² Lov nr. 343 af 18. april 2007

¹³ Lov nr. 343 af 18. april 2007

¹⁴ Lov nr. 343 af 18. april 2007

¹⁵ FUL § 15 b

¹⁶ Lov nr. 343 af 18. april 2007



Der er aktionærsuccession i den modtagende virksomhed. Anskaffelsestidspunktet for de modtagne anparter anses for at være samme tidspunkt, som de blev anskaffet i den indskydende virksomhed.¹⁸ Selvom det umiddelbart lyder fornuftigt med en ophørsspaltning, er der dog også ulemper. Et evt. uudnyttet fremført skattemæssigt underskud i såvel den indskydende virksomhed som i den modtagne vil gå tabt.¹⁹

Ved ophørelse af den indskydende virksomhed skal den modtagne virksomhed indgive selvangivelsen for den ophørte virksomhed for den periode, der ligger mellem sidste afsluttede selvangivne indkomstår og spaltningstidspunktet.²⁰ Den modtagne virksomhed hæfter også for evt. bøder og påkrav, men også tilgodehavende fra skattemyndighederne vedr. den indskydende virksomhed, så det kan både være positivt, men også negativt at foretage en ophørsspaltning. Man kan også sige, at når man ved et generationsskifte vælger en ophørsspaltning undgås enhver skattemæssig tvivl om, hvorvidt der er tale om selvstændig gren af virksomheden.²¹

4.2.2 Grenspaltning (Nicolai)

Grenspaltning er når den modtagne virksomhed kun overtager nogle grene af den indskydende virksomhed, og dermed videreføres den indskydende virksomhed i en ”slanket” version.²² Det er skattemyndighederne, der afgør om en grenspaltning kan gennemføres, idet det er vigtigt, at der også er tale om en egentlig gren af virksomheden. Hvis de aktiver og

¹⁷ Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011.

¹⁸ FUL § 11

¹⁹ FUL § 8 stk. 6

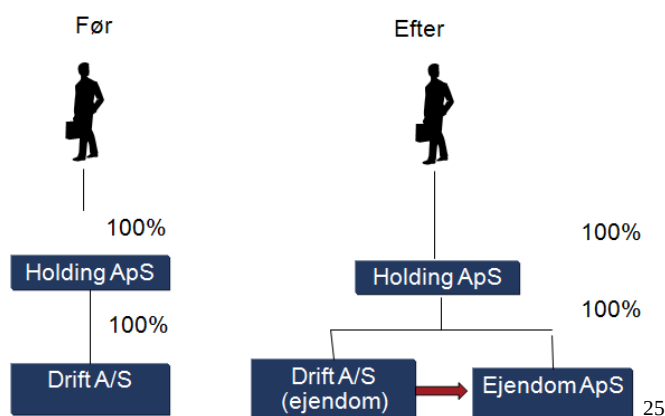
²⁰ FUL § 15 b stk. 3

²¹ Temahæfte 4, Foreningen Registrerede Revisorer FRR 1. udgave

²² FUL § 15 c stk. 2

passiver, der overføres fra den indskydende virksomhed, ikke udgør en egentlig gren i virksomheden, kan grenspaltningen ikke gennemføres.

Den modtagne virksomhed kan ikke fremføre et evt. fremført underskud fra ”grenen” efter grenspaltningen, derimod kan den indskydende virksomhed modregne underskuddet i deres fremtidige selvangivelser.²³ Ved en grenspaltning beskattes et eventuelt kontant vederlag som udbytte, hvorimod det betragtes som aktieavance ved en ophørsspaltning.²⁴ Den nedenstående illustration anskueliggør en grenspaltning, som er markeret med den røde pil. Det ses at i modsætning til illustrationen vedr. ophørsspaltningen, er det kun grenen, der omhandler ejendommen, der grenspaltes til en selvstændig virksomhed.



Der er aktionærsuccession i den modtagne virksomhed, hvad angår anskaffelsestidspunktet. Anparternes anskaffelsessum i den indskydende virksomhed inden spaltningen skal omfordeles på de nye anparter i den indskydende virksomhed efter spaltningen. Omfordelingen sker efter forholdsvis fordeling af anparternes kursværdi i den indskydende virksomhed og hver enkel modtagne virksomheds anparter på spaltningstidspunktet, hvis der er flere modtagne virksomheder.²⁶

Konsekvenserne for de forskellige muligheder for spaltninger er opstillet i skemaet på næste side.

²³ LL § 15

²⁴ FUL § 15 b stk. 4

²⁵ Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

²⁶ FUL § 15 b stk. 4

	Skattepligtig spaltning	Skattefri spaltning med tilladelse	Skattefri spaltning uden tilladelse
Anpartshaverne i den indskydende virksomhed	• Nyt anskaffelsestidspunkt og - sum • Ved ophørsspaltning beskattes som afståelse af anparter • Ved grenspaltning beskattes som udbytte	• Succession i anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum • Ved ophørsspaltning beskattes kontantvederlag som afståelse af anparter • Ved grenspaltning beskattes kontantvederlag som udbytte	• Succession i anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum • Ved ophørsspaltning beskattes kontantvederlag som afståelse af anparter • Ved grenspaltning beskattes kontantvederlag som udbytte
Anpartshaverne i den modtagende virksomhed	• Ingen konsekvenser	• Ingen konsekvenser	• Udbyttebegrænsning for anpartshaver • Nyt anskaffelsestidspunkt for overtagne aktiver
Den indskydende virksomhed	• Ved ophørsspaltning går fremførte underskud tabt, og ved grenspaltning modregnes i eget selskab fremover	• Ved ophørsspaltning går fremførte underskud tabt, medmindre det indgår i sambeskatning, og modregnes i eget selskab ved grenspaltning • Der kan ske skattemæssig succession i overtagne aktiver	• Ved ophørsspaltning går fremførte underskud tabt, medmindre det indgår i sambeskatning, og modregnes i eget selskab ved grenspaltning • Der kan ske skattemæssig succession i overtagne aktiver
Den modtagende virksomhed	• Fremførte underskud bevares • Det skattemæssige værdigrundlag er handelsværdien på vedtagelsesdagen for spaltningen.	• Skattemæssig succession i overtagne aktiver • Fremførte underskud er tabt, medmindre der er opstået under sambeskatning • Solidarisk hæftelse for skatte- og bødekrav til det indskydende selskab • Ved ophørsspaltning beskattes det modtagne selskabs anparter i det indskydende ikke, hvis de bortfalder ved spaltning	• Skattemæssig succession i overtagne aktiver • Fremførte underskud er tabt, medmindre der er opstået under sambeskatning • Solidarisk hæftelse for skatte- og bødekrav til det indskydende selskab

4.2.3 Fordele og ulemper ved skattefri spaltning (Nicolai)

Ved skattefri spaltninger er der, som det også fremgår af skemaet i foregående afsnit, både fordele og ulemper. Én af de største fordele ved en skattefri spaltning af en virksomhed er, at der ikke udløses en aktuel skat hos parterne, hvis vederlagene vel at mærke er lagt som anparter. Dette gør det attraktivt i forhold til en skattepligtig spaltning, når man f.eks. spalter virksomhedens forskellige aktiviteter hver for sig, og på den måde laver risikospredning.

En anden fordel ved en skattefri spaltning er, at der her gives mulighed for, at de nuværende ejere kan udgå, så de ikke påvirker den nye virksomhed. Ligeledes kan ejerne efter en skattefri spaltning eje hver deres virksomhed og ikke længere være fælles om virksomheden. Muligheden for et generationsskifte er derfor klart til stede ved en skattefri spaltning, der giver klare fordele herfor.

Endvidere vil det være en fordel at vælge en skattefri spaltning med tilladelse, da f.eks. en grenspaltning uden tilladelse kræver, at visse krav såsom grenkravet opfyldes. Ligeledes er det en fordel at vælge spaltningen med tilladelse, når der kan være tvivl om, hvorvidt betingelserne vil blive opfyldt i forbindelse med spaltningen.

Der er også fordele ved en skattefri spaltning uden tilladelse, hvis f.eks. man ikke kan opfylde kravet om en forretningsmæssig begrundelse. Samtidigt skal man ikke igennem den lange sagsbehandlingsperiode hos skattemyndighederne, der nemt kan tage op til et halvt år. Ligeledes kan det anbefales at foretage en spaltning uden tilladelse, når der er tale om enkle spaltninger, ved f.eks. en spaltning af en pengetanksvirksomhed.

Der er selvfølgelig også ulemper ved en skattefri spaltning, f.eks. kan underskud fra tidligere år i den indskydende virksomhed eller i en modtagende virksomhed, ikke fradrages i den modtagende virksomhed, når der er tale om ophørsspaltning. Ved grenspaltning derimod bevarer den indskydende virksomhed de fremførte underskud,²⁷ hvorimod den modtagende virksomhed mister deres tab til fremførsel.

Ligeledes er det ved en skattefri spaltning uden tilladelse en ulempe ved, at det gældende holdingkrav er en spærring, da virksomheden ikke kan afstå sine anparter i tre år, men det kan være svært at spå tre år frem i tiden på spaltningstidspunktet.

²⁷ FUL § 8, stk. 8

4.3 Aktieombytning (Steffen)

Generelt er modellen for aktieombytning ofte blevet anvendt, når man skal foretage et generationsskifte samt omstrukturering af virksomheder. Når man anvender denne model, har man mulighed for at lave en skattefri aktieombytning både med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Denne model er især anvendt, når virksomheden planlægger et generationsskifte, for derved at finde den mest optimale løsning for virksomheden.

Det helt konkrete, der sker, er at en person, der ejer anparter i sit driftsselskab, ønsker at lave en aktieombytning, således at hans nystiftede holdingselskab nu skal eje anparter i driftsselskabet, og ejeren vil således eje anparterne i holdingselskabet personligt. Ved at få gennemført denne aktieombytning, er det nu holdingselskabet som ejer driftsselskabet. Ved denne struktur vil det være nemmere at foretage ændringer i virksomhedsstrukturen i fremtiden. Dette gælder både, hvis man ønsker at lave et generationsskifte, eller man måtte ønske at spalte eller stifte flere virksomheder.

4.3.1 Aktieombytning med tilladelse (Steffen)

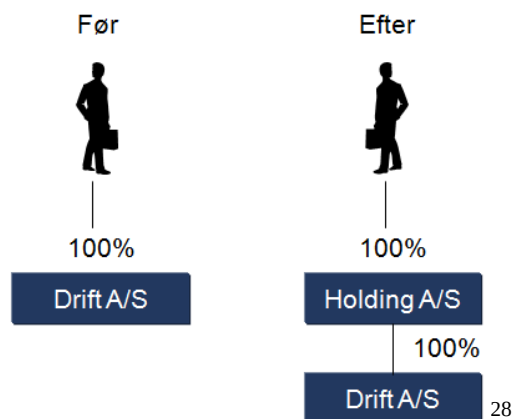
Aktieombytning med tilladelse betyder helt praktisk, at man skal ansøge skattemyndighederne om tilladelse for at kunne foretage en skattefri aktieombytning i henholdt til ABL § 36, stk. 1-3. På den baggrund har skattemyndighederne mulighed for at give afslag på anmodningen om aktieombytningen eller fastsætte vilkår for tilladelsen.

For at man, som virksomhed, overhovedet kan anvende aktieombytningsreglerne kræver det, at virksomheden er fuld skattepligtig til Danmark. Dette kan begrundes med, at man ikke fra skattemyndighedernes side ønsker, at give tilladelse til aktieombytning hvor formålet er skatteundgåelse. På den baggrund kræves det, at formålet er forretningsmæssigt begrundet før en tilladelse kan gives. Det er netop dette krav, som gør aktieombytning med tilladelse svært at gennemføre jf. SKM 2005.167 ØLD (TfS 2005 426 ØLD). Hvilket betyder at ansøgninger, der alene er begrundet ”hensigtsmæssigt” eller ”muliggør et fremtidigt generationsskifte” ikke er tilstrækkeligt begrundelse.

En grund til at vælge en aktieombytning med tilladelse er, at man har mulighed for at søge om dispensation for ejertidsvilkåret. Det betyder, at man ud fra en konkret vurdering kan få tilladelse til aktieafståelse før ejertidsperioden på 3 år fra ombytningstidspunktet er udløbet, derved udløser det ingen beskatning hos anpartshaveren, i denne sammenhæng hos ejeren. Denne mulighed kan især være relevant, hvis f.eks. anpartshaveren er blevet alvorlig ramt af

sygdom, og derved har brug for at foretage en aktieombytning for at sikre virksomhedens og dennes ansattes fremtid.

En tilladelse gives, hvis virksomheden i dens ansøgning kan redegøre for, hvorledes dette generationsskifte påtænkes gennemført, herunder hvorfor en skattefri aktieombytning er et nødvendigt element heri. Den anden betingelse er, efter at den skattefrie aktieombytning er gennemført, skal alle væsentlige ændrede forhold anmeldes til skattemyndighederne, som udgangspunkt for en periode på 3 år fra gennemførelsen af ombytningen. Hvis anmeldelseskravet ikke bliver overholdt, vil det få den betydning, at tilladelsen vil blive tilbagekaldt, og derved vil aktieombytningen blive skattepligtig efter aktieavancereglerne. Nedenstående illustration viser hvorledes, virksomhedens strukturer før og efter en aktieombytning er blevet opbygget. Efter aktieombytningen er der tale om en koncern med holdingstruktur.



4.3.2 Aktieombytning uden tilladelse (Steffen)

Aktieombytning uden tilladelse har de samme grundlæggende regler omkring, at man skal være skattepligtig til Danmark. Den skattefrie aktieombytning gennemføres jf. ABL § 36, stk. 6-7. Den helt store forskel, for en aktieombytning uden tilladelse er, at man ikke skal have en godkendelse af skattemyndighederne, før gennemførelsen af aktieombytningen. Derved frafalder kravet om en forretningsmæssig begrundelse, som vil gøre aktieombytningen forholdsvis nemmere at gennemføre. Dog skal aktieombytning oplyses på virksomhedens selvangivelse, i det indkomstår hvor aktieombytningen er gennemført.

²⁸ Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

I forbindelse med muligheden for aktieombytning uden tilladelse, har skattemyndighederne indført et ejertidskrav, således at vederlagsanparterne ikke må afstås af en selskabsanpartshaver i en periode på 3 år, efter gennemførelsen af ombytningen. Denne bestemmelse er indført, således at man kort efter aktieombytningen ikke kan sælge sine aktier i f.eks. driftsselskabet, som vil have betegnelsen datterselskabsanpart, og derved vil kunne lave en skattefri afståelse.

En anden vigtig detalje er anmeldelse til skattemyndighederne omkring en aktieombytning. Ved en ombytning uden tilladelse, skal den erhvervende virksomhed, i dette tilfælde holdingselskabet, senest i forbindelsen med selvangivelsen for det indkomstår, hvor aktieombytningen er gennemført, give skattemyndighederne oplysninger om, at der er blevet gennemført en aktieombytning jf. ABL § 36, stk. 7.

Derimod er der flere krav, som skal overholdes, når man vil gennemføre en ombytning med tilladelse. Virksomheden har krav til at anmelde alle væsentlige ændrede forhold i en periode på 3 år fra ombytningstidspunktet. Dette krav skyldes, at skattemyndighederne ønsker at sikre, at virksomheden ikke forsøger skatteundgåelse. Skattemyndighederne kontrollerer helt overordnet, hvorvidt en påtænkt eller gennemført ændring er i overensstemmelse med den oprindelige tilladelse. Den konkrete vurdering af, om en anmeldelse bør ske, tager udgangspunkt i ligningsvejledningen 2010-1; S.G.18.7.2²⁹, samt tidligere afgørelser. Det vil altid være en konkret vurdering, om hvorvidt, et ændret forhold også er væsentligt.

Konsekvensen ved manglende anmeldelse, kan ikke alene begrundes med, at den oprindelige tilladelse tilbagekaldes, men der vil på den baggrund, være en formodning om, at den skattefrie aktieombytning har været tiltænkt skatteundgåelse, og derved kan den oprindelige tilladelse tilbagekaldes. Altså er der væsentlig flere krav til virksomheden, som vælger at lave en aktieombytning med tilladelse fra skattemyndighederne.

For at virksomheden kan få tilladelsen til aktieombytning, skal de oplyse kravet om det forretningsmæssige begrundet ansøgning. Altså skal virksomheden udarbejde en ansøgning til skattemyndighederne, hvor man i detaljer redegør for, hvorledes generationsskiftet påtænkes gennemført og med en begrundelse for, at man vælger at anvende en skattefri aktieombytning, jf. SKM 2007.807 DEP (TfS 2008.46).

²⁹ Søren Halling-Overgaard m. fl.: Generationsskifte kap. 8

Konsekvenserne for de forskellige muligheder for aktieombytning er opstillet i skemaet på næste side.

	Skattepligtig aktieombytning	Skattefri aktieombytning med tilladelse	Skattefri aktieombytning uden tilladelse
Anpartshaverne i den indskydende & modtagende virksomhed	Anpartshaverne bliver beskattet via ABL, som ved et alm. salg.	- Anpartshaverne får fuld skattefrihed, derved ingen beskatning. - Evt. kontant vederlag bliver beskattet, da det svarer til alm. afståelse - Forretningsmæssig begrundelse	- Kræver ingen forretningsmæssig begrundelse - Anpartshaverne får fuld skattefrihed, derved ingen beskatning. - Evt. kontant vederlag bliver beskattet, da det svarer til alm. afståelse
Den indskydende & modtagende virksomhed	Virksomheden bliver beskattet via ABL, som ved et alm. salg.	3 års ejertidskrav - Succession i anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum	3 års ejertidskrav - Anskaffelsestidspunkt er ombytningsdagen

4.3.3 Fordele og ulemper ved aktieombytning (Steffen)

Ved en skattefri aktieombytning, hvor der opnås en holdingstruktur, giver det den fordel at, efter ejertidsperioden på 3 år, har holdingselskabet mulighed for at frasælge driftsselskabet skattefrit. Derved bliver anpartshaveren først beskattet, når der bliver udloddet udbytte fra holdingselskabet.

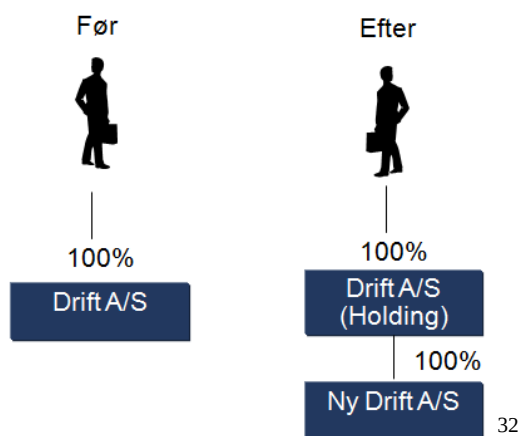
Derudover giver holdingstrukturen den mulighed, at man kan modtage skattefrit udbytte fra driftsselskabet til holdingselskabet. På dem måde, sikrer anpartshaveren, at værdierne i driftsselskabet ”slankes” og derved også virksomheden.

Ulempen ved en aktieombytning, er først og fremmest, at virksomheden forpligter sig til, ikke at sælge de ombyttede aktier i en periode på 3 år. Hvis dette måtte ske, bliver aktieombytning skattepligtig. Derudover må der ikke ske udlodning af større udbytter end årets resultat, i ejertidsperioden på 3 år.

4.4 Tilførsel af aktiver (Nicolai)

Hvis den indskydende virksomhed får tildelt anparter i den modtagne virksomhed som vederlag, og den samtidig ikke bliver opløst, er der tale om tilførsel af aktiver.³⁰ Betalingen for indskydelsen af aktiverne modtager det indskydende selskab som vederlag i form af anparter i det modtagende selskab.

Det indskydende selskab bliver dermed et holdingselskab, der ejer anparter i driftsselskabet, som oftest herefter er et egentligt datterselskab. Begge selskaber fortsætter efter tilførslen, blot med en anden struktur end før.³¹ Dette ses også på illustrationen nedenfor, hvor Ny Drift ApS er helt sig selv, samtidig med at den gamle virksomhed nu er blevet et holdingselskab.



Denne tilførsel af aktiver kan ske skattefrit med og uden tilladelse fra skattemyndighederne,³³ ligesom den også kan ske skattepligtigt. Ved en skattepligtig tilførsel af aktiver vil de indskydende aktiver blive ligestillede med en afståelse for den indskydende virksomhed, hvor der skal opgøres en handelsværdi.

Den indskydende virksomhed skal derefter betale skatten efter de til enhver tid gældende regler. Virksomheden får ingen skattefordel ud af det på nuværende tidspunkt, og da vi forudsætter, at der her og nu skal være en skattefordel, ser vi herefter kun nærmere på de skattefrie modeller.

³⁰ FUL kap. 5

³¹ Søren Halling-Overgaard m. fl.: Generationsskifte kap. 10

³² Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

³³ FUL § 15 C&D

4.4.1 Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse (Nicolai)

En skattefri tilførsel af aktiver fås, som før nævnt, ved en tilladelse fra skattemyndighederne.³⁴ For at kunne få denne tilladelse, må vederlaget kun betales i anparter og ingen kontantvederlag,³⁵ ligesom den virksomhed, der udspaltes skal være særskilt, og kunne klare sig for egne midler. Transaktionen skal desuden være forretningsmæssig velbegrundet.³⁶ Hvis anparterne bliver tegnet til overkurs, vil tilladelsen også være betinget af, at der i den nære fremtid efter tilførslen, ligeledes heller ikke må overføres kontante vederlag, hvorfor udlodningen af udbytter også er begrænset i en periode til indtjeningen.

Ligesom ved en grenspaltning skal det være en samlet virksomhed eller en selvstændig gren, der bliver tilført. Den modtagne virksomhed skal med andre ord kunne klare sig selvstændig, både økonomisk og driftsmæssigt. Som ejer af den indskydende virksomhed skal man være særlig opmærksom på, at man ikke kan overføre et lån til det modtagne selskab samtidig med, at man selv beholder låneprovenuet. Lånet og låneprovenuet skal følge hinanden, da de betragtes som en helhed, og skal være i samme virksomhed.

Eksempelvis kan der henledes til Tfs 1999 297 LR, hvor der blev givet tilladelse til, at et selskab skattefrit kunne tilføre hele sin driftsaktivitet til en ny virksomhed. Tilladelsen blev givet under forudsætning af, at låneprovenuet med tilhørende forpligtelser skulle forblive samlet i den indskydende virksomhed eller overføres til den nye virksomhed som en helhed jf. FUL § 15 c.

De skattemæssige konsekvenser for tilførslen af aktiver ses hovedsageligt i det udskudte skatteaktiv. Ved tilførslen af aktiverne gives der nemlig mulighed for en aktivering af den udskudte skat. En udskydelse af skatten hjælper virksomheden til at opretholde likviditetsniveauet, og dermed samtidigt sikre en fortsat likvid beholdning, der vil være gavnlig for den fremtidige drift.

Den indskydende virksomhed mærker intet skattemæssigt, da byrden udelukkende ligger i den modtagne virksomheds indkomst, da den er overdraget ved succession.³⁷ Derimod er de to virksomheder fremover sambeskattede, så længe begge virksomheder eksisterer.

³⁴ FUL § 15 c

³⁵ Søren Halling-Overgaard m. fl.: Generationsskifte kap. 10.2.2

³⁶ FUL § 15 c

³⁷ FUL § 15 d

De gængse regler for sambeskatning gælder dog også fuldt ud i denne situation, hvilket bl.a. betyder at et evt. opsparet overskud i den gamle virksomhed, kan fremføres til fremtidig modregning i den indskydende virksomhed, men ikke i den modtagende virksomhed. Det samme gælder, hvis begge virksomheder har eksisteret før tilførslen af aktiver, og de har været sambeskattet. Hvis det er tilfældet vil evt. opsparet overskud i sambeskatningsperioden kunne blive anvendt i den fremtidige sambeskatningsindkomst, når der er overskud.³⁸

Den skattemæssige anskaffelsessum for de anparter, den indskydende virksomhed har fået i vederlag for det nye datterselskab opgøres til handelsværdien fratrukket den udskudte skat.³⁹ Den skattemæssige værdi, anskaffelsesår mv. følger aktiverne, således at den modtagne virksomhed kan videreføre aktivet, hvor den indskydende virksomhed overleverer det, og der eksempelvis kan afskrives videre på det i den nye virksomhed.⁴⁰

For at kunne drage nytte af disse skattemæssige regler, og for at den skattefri tilførsel af aktiver skal være gyldig skal skattemyndighederne godkende tilførslen senest en måned efter beslutning om tilførslen er besluttet.⁴¹ Såvel den indskydende som den modtagne virksomhed skal indgive før og efter balancer for virksomhederne, samt vedtægter, vurderingsberetning og generalforsamlingsreferat til skattemyndighederne, sammen med den forretningsmæssigt begrundede ansøgning om tilførslen af aktiver, for at den kan ske skattefrit. Virksomhederne skal ligeledes fremlægge en opgørelse over de aktiver tilførslen omhandler - såvel de regnskabsmæssige som de skattemæssige. Ligeledes er det af væsentlig karakter, hvornår gennemførslen af tilførslen rent faktisk finder sted.

Hvis vi forudsætter, at den nye modtagne virksomhed er nystiftet, vil gennemførselsdatoen for tilførslen af aktiverne være sammenfaldende med datoen for åbningsbalancen i den nystiftede virksomhed. I tilfældet af, at den modtagne virksomhed er en allerede eksisterende virksomhed er det kutyme, at gennemførslen finder sted på skæringsdatoen for den modtagne virksomheds årsregnskabsåbningsbalance. Hvis der derimod er tale om at tilførslen starter eller slutter en sambeskatning mellem to allerede eksisterende virksomheder, er det start- og slutdatoen, der er altafgørende som den skattemæssige dato for tilførslen af aktiver.⁴²

³⁸ Søren Halling-Overgaard m.fl.: Generationsskifte

³⁹ VOL § 4 stk. 2

⁴⁰ FUL § 15 d

⁴¹ FUL § 5

⁴² FUL § 5 stk. 3

4.4.2 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse (Nicolai)

Endvidere kan man som nævnt gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse fra skattemyndighederne, hvis man overholder en række betingelser. Disse betingelser minder i høj grad om dem som giver tilladelse til en skattefri spaltning, idet tilførslen f.eks. skal ske til handelsværdi.⁴³ Dog er der også væsentlige forskelle, såsom der ikke kræves en forretningsmæssig begrundelse for en tilførsel af aktiver uden tilladelse, selve tilførslen af aktiverne skal blot oplyses til skattemyndighederne ved næstkommende selvangivelse.⁴⁴ Forholdet mellem aktiver og passiver, der overføres til den modtagende virksomhed, skal være lig forholdet mellem aktiver og passiver i den indskydende virksomhed.

Skattefriheden ved en skattefri tilførsel af aktiver kan mistes som følge af udbytteudlodninger mv. til anpartshaverne, fordi der her gælder de samme betingelser som ved aktieombytning.⁴⁵ Der er krav om 3 års ejerskab ved tilførsel af aktiver uden tilladelse, ligesom ved aktieombytning uden tilladelse jf. afsnit 4.3.2. Ejertidskravet blev indført for tilførsel af aktiver uden tilladelse i forbindelse med regeringens forårspakke i 2009. Der blev den tidligere udbyttebegrænsning erstattet af det såkaldte 3-års ejerkrav, der betyder at afstår den indskydende virksomhed deres ny erhvervede anparter i den modtagne virksomhed inden udløbet af perioden på 3 år, vil dette medføre, at tilførslen af aktiverne bliver anset for at være skattepligtig. Det er dog muligt at foretage efterfølgende skattefrie omstruktureringer, uden at dette medfører, at aktieombytningen bliver skattepligtig.⁴⁶

Den skattemæssige grund til at foretage en skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse i det hele taget er dog ligesom med tilladelse at kunne udskyde skatten, og dermed bibeholde likviditetsniveauet i forbindelse med, at man ”slanker” virksomhed for nogle aktiver. En skattefri tilførsel af aktiver kan ikke ske uden tilladelse, hvis den indskydende virksomhed ikke er hjemmehørende, eller har fast driftssted i Danmark. I tilfælde af, at den indskydende virksomhed har ejet anparter i den modtagne virksomhed før tilførslen af aktiver, kan den indskydende virksomhed ikke benytte sig af evt. fremførte skattemæssige underskud, der er opstået før tilførslen af aktiver i gevinster fra salg af anparter i den modtagne virksomhed.⁴⁷ Dette er fortrinsvis indført for at forhindre virksomheder, der har fremførte uudnyttede tab fra

⁴³ Lov nr. 343 af 18. april 2007

⁴⁴ Søren Halling-Overgaard m. fl.: Generationsskifte

⁴⁵ Lov nr. 343 af 18. april 2007

⁴⁶ ABL § 36, stk. 6, 4. og 5

⁴⁷ FUL § 15 d

salg af anparter, ikke foretager en skattefri tilførsel af aktiver, og sælger anparter for at kunne udnytte det fremførte underskud.⁴⁸ Konsekvenserne for de forskellige muligheder for tilførsel af aktiver er opstillet i skemaet nedenfor.

	Skattepligtig tilførsel af aktiver	Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse	Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse
Anpartshaverne i den indskydende virksomhed	• Vil medføre afståelsesbeskatning af aktiverne	• Ikke muligt at overføre et lån uden at låneprovenuet følger med. • Anskaffelsessum for de nye anparter opgøres til handelsværdi fratrukket den udskudte skat • Kræver en forretningsmæssig begrundelse	• Ikke muligt at overføre et lån uden at låneprovenuet følger med. • Kræver ingen forretningsmæssig begrundelse
Anpartshaverne i den modtagende virksomhed	• Der kan udbetales udbytte indenfor de 3 første år	• Succession i anskaffelsestidspunkt og sum • Vederlag skal lægges i anparter – ikke kontant	• Skattefriheden kan mistes ved udbytte inden 3 år
Den indskydende virksomhed	• Afståelsessum = anskaffelsessum i den modtagne virksomhed • Mulighed for tilførsel med tilbagevirkende kraft	• Mærker intet skattemæssigt – skattebyrden ligger i den modtagne virksomhed • Er efterfølgende sambeskattet med den modtagne virksomhed • Kan benytte fremførte underskud • Tilførslen skal være en selvstændig del/gren	• Skal være hjemhørende eller have fast driftssted i Danmark • Er efterfølgende sambeskattet med den modtagne virksomhed
Den modtagende virksomhed	• Ingen udskudt skat • Stort likviditetskrav ved tilførslen • Kan udnytte fremførte underskud fra før tilførslen	• Er efterfølgende sambeskattet med den indskydende virksomhed • Kan ikke benytte den indskydendes fremførte underskud fra før tilførslen • Udskudt skatteaktiv	• Udskudt skatteaktiv • Er efterfølgende sambeskattet med den indskydende virksomhed • Kan ikke benytte den indskydendes fremførte underskud fra før tilførslen

⁴⁸ Søren Halling-Overgaard m.fl.: Generationsskifte kap. 10

4.4.3 Fordele og ulemper ved skattefri tilførsel af aktiver (Nicolai)

Det vil være en fordel at ansøge skattemyndighederne om tilladelse til den skattefri tilførsel af aktiver i flere situationer. F.eks. når virksomheden forventer et likviditetsbehov, der skal finansieres af udloddede udbytter i nær fremtid, eller hvis den indskydende virksomhed allerede er anpartshaver i den modtagne virksomhed, da de gamle anparter ellers vil miste deres oprindelige anskaffelsestidspunkt og status. Ligesom det altid vil være en fordel at ansøge skattemyndighederne i tvivlsspørgsmål, om hvorvidt kravene kan opfyldes af virksomhederne.

Fordelen ved at tage en skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse vil næsten udelukkende være, at det ikke kræver så meget papirarbejde, og dermed også er billigere i omkostninger ved ansøgningstidspunktet. Samtidigt skal man ikke kunne begrunde sin beslutning rent forretningsmæssigt. Det vil dog være uklogt at gennemføre en tilførsel af aktiver, der er ligetil at gå til og lever op til kravene, uden en tilladelse.⁴⁹

En ulempe kan være at aktiviteten, der tilføres den modtagne virksomhed, skal udgøre en selvstændig gren af en virksomhed samtidigt med at kravet om, af forholdet mellem aktiver og passiver, stadig skal bibeholdes efter overførslen til den nye virksomhed. En anden stor ulempe i forhold til f.eks. aktieombytning er også, at man ved en tilførsel mister et evt. fremført skattemæssigt underskud.

4.5 Sammenligning af modeller (Nicolai & Steffen)

Der er mange faktorer, som spiller ind, og har indflydelse, når den bedst mulige kombination skal findes for et generationsskifte. Der er mange parter, der alle skal tilgodeses ved et generationsskifte, og derved skal alle konsekvenser for de enkelte muligheder gennemgås, før man kan få en konklusion på, hvad den bedste kombination kan være.

Man har ved planlægningen af generationsskifte mulighed for at vælge imellem flere modeller. En oplagt mulighed er at starte forberedelserne til et generationsskifte med en aktieombytning eller en tilførsel af aktiver. En fordel ved en aktieombytning er, at man nemt og hurtigt kan få ændret ejerstruktur uden at påvirke den oprindelige virksomhed. Dette betyder også, at det er hele virksomheden, som indgår i aktieombytningen. Ved aktieombytning når man en holdingsstruktur. Alternativ kan man også vælge at anvende tilførsel af aktiver. Dette gøres ved stiftelse af en ny virksomhed, som ejes af den oprindelige

⁴⁹ Søren Halling-Overgaard m.fl.: Generationsskifte kap. 10

virksomhed. Dernæst har man mulighed, for at flytte de aktiver, f.eks. driften ind i den nye virksomhed. Det giver den fordel, at man har mulighed, for at vælge hvilken aktiver man ønsker at flytte, i forhold til planlægningen af generationsskiftet. Dertil kan man vælge om aktieombytningen eller tilførslen af aktiver, skal ske med eller uden tilladelse. Aktieombytning med tilladelse kræver i begge tilfælde forretningsmæssige begrundelser, men til gengæld kan man beholde den oprindelige anskaffelsesstatus. I mange tilfælde kan det dog være en fordel at foretage en aktieombytning, da en tilførsel kræver, at det er en hel selvstændig del, man berører med tilførslen.

Hvis virksomheden, som vi lægger op til i det ovenstående, benytter en aktieombytning, med de fordele og ulemper det medfører, er det næste naturlige skridt en spaltning af virksomheden. Der foreligger også en mulighed for at kunne tilføre aktiver flere gange, for at nå det ønskede mål. Ulempen herfor er, i modsætning til spaltning, at virksomheden for hver tilførsel skal vente 3 år inden den næste skattefri tilførsel kan ske. Derved kan det opnåede mål nemt ligge mindst 9 år ude i fremtiden, hvis man vælger at tilføre aktiver flere gange efter hinanden, hvorimod man hurtigere opnår det ønskede mål med en aktieombytning efterfulgt af en spaltning, der allerede kan være tilendebragt efter 3 år, hvor man derefter har opnået sit mål.

Konsekvenserne ved at vælge spaltning er ikke så langt fra de konsekvenser, der også følger med skattefri tilførsel af aktiver, hvorfor vi vurderer, at det ikke skal være forskellene her der skal gøre udslaget, når virksomheden skal vælge, hvilken model man skal benytte ved modningen af virksomheden til generationsskiftet. Derimod skal begrundelsen, når man tager sin endelige beslutning, bygge på mere tungtvejende elementer, som f.eks. hvordan tidsperspektivet vil være.

Der er dog også ulemper ved alle modellerne, som skal tages med, og sættes op imod de fordele der måtte være. Det vi vil fortrække, på baggrund af det ovenstående, er at gennemføre en aktieombytning, for derefter at foretage en spaltning. Vi ser det som en overvejende grund, at vejen til generationsskiftet kan ske på så få år som muligt, dog uden at blive jappet igennem, og dette sker, som før nævnt, bedst med en aktieombytning efterfulgt af en spaltning. Der kan så diskuteres om spaltningen skal foregå som en ophørsspaltning eller en grenspaltning. Dette afhænger i høj grad af ejerens ønske for fremtiden, om han ønsker at ophøre eller fortsætte, hvilket gør sig udslagsgivende for valget.

Nedenfor er de væsentligste forskellene imellem modellerne opstillet skematisk.

	Skattefri aktieombytning	Skattefri spaltning	Skattefri tilførsel af aktiver
Succession	• Anpartshaverne har succession i datterselskabet. • Anpartshaverne bestemmer selv om de vil succedere • Anskaffelsessum = handelsværdi	• Succession i både den indskydende og den modtagende virksomhed og hos anpartshaverne	• Succession i de tilførte aktiver • Anparternes anskaffelsessum i den modtagende virksomhed fastsættes til handelsværdi
Krav om gren af virksomhed	• Ingen krav	• Kun ved grenspaltning • Ikke ved ophørsspaltning	• Der er krav om at aktiver og passiver skal udgøre en selvstændig gren i en tilførte enhed
Fremførsel af underskud	• Fremførte underskud kan bibeholdes og bruges	• Ved ophørsspaltning tabes alle fremførte underskud • Ved grenspaltning kan den indskydende virksomhed fremføre underskud	• Den indskydende virksomhed kan benytte egne fremførte underskud • Den modtagende virksomheds fremførte underskud tabes
Krav til vederlag	• Enten kontantvederlag, anparter eller en blanding af begge	• Kun anparter • Ingen kontanter	• Ved grenspaltning beskattes kontantvederlag som udbytte • Ved ophørsspaltning afståelsesbeskattes kontantvederlag
Likviditetsbehov	• Begrænset kontantvederlag	• Ingen konsekvenser	• Ingen konsekvenser

4.6 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)

Aktieoverdragelse med succession har den fordel at, man kan udskyde skatten til et senere tidspunkt. Derved er selve udfordringen med skattedelen ikke en hindring for, at man kan gennemføre et generationsskifte imellem to parter. En vigtig detalje ved aktieoverdragelse er, at den modtagne virksomhed træder i den indskydende virksomheds stilling med hensyn til anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt. Aktieoverdragelse med succession er ikke en mulighed efter en aktieombytning, da en ny ejer ikke kan succedere, når der er dannet en holdingstruktur i den gamle virksomhed. Dermed udelukkes aktieoverdragelse, når man har valgt at danne en holdingstruktur ved en aktieombytning.

En fordel ved en skattefri virksomhedsspaltning er bl.a., at der ikke udløses en aktuel skat hos virksomhederne, hvis hele vederlaget vel at mærke placeres ved spaltningen. Dermed bliver det attraktivt at være anpartshaver i virksomheden. Derudover er muligheden for udskiftninger af ejerne ved hjælp af kontantvederlag til stede, så de ved generationsskiftet helt udtræder ved spaltningen. Ved grenspaltningen kan en eller flere ejere vælge at videreføre den del af virksomheden, som de eller den overtagende generation interesserer sig for.

Fordelen ved aktieombytning er at man kan anvende denne før et evt. generationsskifte. Man kan i planlægningen af et generationsskifte, lave en skattefri aktieombytning uden tilladelse, så man har et bedre skattemæssigt udgangspunkt, når man senere vil gennemføre et evt. generationsskifte. Fordelen ved at anvende aktieombytningen uden tilladelse frem for med tilladelse, er man ikke skal have en forretningsmæssig begrundelse for gennemførelsen af aktieombytningen fra skattemyndighederne. Dog skal man være opmærksom på, at der er et ejertidsvilkår på 3 år efter gennemførelsen af aktieombytningen, som skal overholdes, ellers bliver aktieombytningen skattepligtig.

En fordel ved tilførsel af aktiver er, at der i modsætning til aktieombytning ikke gælder en regel om 3 års ejertidsvilkår, man kan umiddelbart efter tilførslen gennemføre en kapitaludvidelse. En anden fordel er, at den indskydende virksomhed kan beholde sin likviditet, samtidig med at man har ”slanket” aktiverne fra til den modtagne virksomhed. Ulempen i forhold til aktieombytning er, at der ikke må betales et kontantvederlag ved tilførslen af aktiver, og heller ikke umiddelbart efter tilførslen. En væsentlig ulempe er ligeledes, at man mister et evt. fremført skattemæssigt underskud.

5. Værdiansættelse af aktiver

5.1 Goodwill (Steffen)

Helt generelt er det virksomhedens kundekreds og forretningsforbindelser, som ligger til kernegrunden for værdiansættelsen af goodwill. Definitionen af goodwill har en skattemæssig relevans, eftersom der er forskellige regler om beskatning af avancer på f.eks. fast ejendom og goodwill.

Helt grundlæggende skal goodwillværdien ansættes til handelsværdien. Altså skal goodwill afspejle den værdi, som man vil kunne få på det åbne marked. Begrundelsen til dette skyldes at skattemyndighederne ønsker at modgå skatteundgåelse, når to partner med interessekonflikter laver en værdiansættelse i forbindelse med en overdragelse/salg af en virksomhed. Skattemyndighederne har udarbejdet en ny værdiansættelsesvejledning for goodwill, offentliggjort den 21. august 2009⁵⁰, med den begrundelse, at goodwillcirkulæret ofte ikke viser den reelle markedsværdi på større virksomheder. I vejledningen fremlægges følgende værdiansættelsesmodeller, en indkomstbaseret metode, en markedsbaseret metode og en omkostningsbaseret metode. Derudover foreskriver vejledningen, også hvilken dokumentation man bør udarbejde, i forbindelse med værdiansættelse af goodwill. På baggrund af den vejledning bør man ved gennemførelsen af værdiansættelsen af goodwillen, få en forhåndsgodkendelse fra skattemyndighederne, af de værdier som ligger til beregningsgrundlag.

Handelsværdien bliver opgjort på baggrund af faktorer som, virksomhedens hidtidige overskud, dens konkurrencemæssige placering, forhold til medarbejdere samt kreditværdighed. På grundlag af disse faktorer, vil man lave en vurdering af forventninger til fremtiden for virksomheden.

Når der er tale om en værdiansættelse af to parter med modstående interesser, er det fast antaget i praksis, at man som altovervejende hovedregel må respektere den værdiansættelse af goodwill som parterne har foretaget.

⁵⁰ Ny værdiansættelsesvejledning af goodwill offentliggjort den 21. august 2009

For forbundne parter bliver opgørelsen af handelsværdien gennemført i praktisk, ved hjælp af TSS-cirkulære 2000-10⁵¹, som er værdiansættelsesvejledning udarbejdet af skattemyndighederne, og som er opstillet på følgende måde:

TSS-cirkulære 2000-10			
Regnskabsår	2008	2009	2010
Regnskabsmæssigt resultat før skat	-	-	-
+ nettofinansieringsudgifter	-	-	-
+ afskrivning på tilkøbt goodwill	-	-	-
+/- ekstraordinære poster	-	-	-
Sum	-	-	-
Vægtet gennemsnit			
$\frac{(3 \cdot \text{xxx.xxx} + 2 \cdot \text{xxx.xxx} + 1 \cdot \text{xxx.xxx.})}{x}$			-
Regulering			
$\frac{(x.\text{xxx.xxx} - x.\text{xxx.xxx})}{x}$			-
Forrentning af driftsaktiver			
Aktiver	-		
Værdipapir	-		
Øvrige likvider	-		
	-	*	7 %
SUM			-
Kapitalisering x år			
$(\text{xxx.xxx} \cdot x.\text{xx})$			-
Goodwill afrundet			-

Der vil komme en mere detaljeret gennemgang af TSS-cirkulære 2000-10, i forbindelse med værdiansættelsen af Case-virksomheden Automobilforhandler ApS i afsnit 7.1 senere i opgaven.

⁵¹ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=82338>

5.2 Fast ejendom (Nicolai)

Hvad angår fast ejendom, er der som udgangspunkt fri mulighed til at placere den i enten den modtagende virksomhed, eller lade den forblive i den indskydende virksomhed. Langt de fleste udlejningsejendomme udgør en egentlig selvstændig gren af den samlede virksomhed, hvilket gør, at den nemt kan spaltes fra. Ejendomme, som har været anvendt som erhvervsvirksomhed for deres egen aktivitet, kan adskilles fra virksomheden som en helhed.⁵² Derfor kan der gives tilladelse til tilførsel af ejendomsaktiv i tilfælde, hvor ejendommen forbliver i den indskydende virksomhed, herunder såvel den udlejede del som den del, der bliver overført til den modtagne virksomhed.

I praksis har spørgsmålet, om man skal lade en ejendom udspalte i egen virksomhed stor relevans, idet overdrageren oftest ønsker at udskille den faste ejendom, der indgår i virksomheden, fra den erhvervsmæssige drift, således at ejendommen indskydes i et selvstændigt virksomhed.

Hvis ejendommen overdrages til et selvstændigt selskab, skal man være klar over, at konsekvenserne herfor vil være, at hvis man påtænker en efterfølgende successionsoverdragelse, kan den ikke lade sig gøre, idet et ejendomsselskab ikke kan overdrages ved succession.⁵³

Man skal være opmærksom på, at hvis der er tale om en række ejendomme i én virksomhed, der skal spaltes, kan dette gøres separat. Det vil sige, at hver ejendom kan splittes ud af den samlede mængde, og spaltes til særskilte virksomheder.

Ved salget af anparterne kan skatten, som før nævnt, udskydes, hvis man, forud for salget, har forberedt sin virksomhedsstruktur således, at anparterne i det indskydende selskab, ejes ved en holdingstruktur. Holdingselskabet etableres ved en aktieombytning, som er nærmere nævnt under afsnit 6.3.1.2. I den situation vil det være holdingselskabet, der indskyder anparterne i driftsselskabet, og et sådant salg vil ikke udløse beskatning af salgssummen for anparterne. Man har derefter fået et udskudt skatteaktiv i stedet for en aktuel skat, samtidigt med at man rent faktisk har sparet tinglysningsafgiften, da det jo ikke længere er ejendommen, der indskydes, men kun anparterne i datterselskabet.

⁵² TfS 1997.661 LR

⁵³ ABL § 34

Værdiansættelse af fast ejendom opgøres ud fra den til enhver tid gældende offentlige ejendomsvurdering, som anvendes som en vejledende værdi. Antages ejendomsvurderingen ikke at være retvisende, er hverken de implicerede virksomheder eller skattemyndighederne bundet til at følge vurderingen.

Værdiansættelsen gennemføres i praksis ved hjælp af TSS-cirkulære 2000-05.⁵⁴ Cirkulæret bruges i dag implicit i TSS-cirkulære 2000-09, og derfor opgøres ejendommen i forbindelse med den samlede handelsværdi for virksomheden.

Såfremt at ejendommen i perioden mellem den offentlige vurdering og overtagelsestidspunktet er undergået ændringer i nogen forstand, skal der tages højde for disse ved værdiansættelsen.⁵⁵ Cirkulæret angiver også, at selv små ændringer, under 15 procent afvigelse, kan påkalde skattemyndighedernes opmærksomhed.

Opgørelsen, tager udgangspunkt i virksomhedens egenkapital og forskellen mellem anskaffelsessummen for ejendommen og den faktiske ejendomsværdi i afståelsesåret. Derudover tages der højde for den beregnede goodwill, for derefter at kunne udregne det udskudte skatteaktiv.

TSS-cirkulære 2000-09		
Egenkapitalen i henhold til regnskab		-
Ejendomsværdi (inkl. grund)	-	
- Værdi i henhold til regnskab	-	
	-	
Goodwill jr. TSS-cirkulære 2000-10	-	
		-
- Udskudt skat på regulering (25 %)		-
I alt		-
Virksomhedens handelsværdi (afrundet)		-

⁵⁴ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=81923>

⁵⁵ TfS 1998 242 LSR

5.3 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)

Værdiansættelsen af goodwill for en virksomhed, kan opgøres ved hjælp af TSS-cirkulære 2000-10. Dette cirkulære anvendes især, når der er tale om interesseforbundne parter, som f.eks. ved et generationsskifte mellem familiemedlemmer. Goodwill skal som hovedregel opgøres til handelsværdi, dog vil en værdiansættelse mellem ikke interesseforbundne parter også blive accepteret af skattemyndighederne.

En fast ejendom er som udgangspunkt et nemt aktiv at placere i enten virksomheden eller lade den forblive i den indskydende virksomhed, da det oftest udgør en egentlig selvstændig gren af den samlede virksomhed, hvilket gør, at den nemt kan spaltes fra.

Værdiansættelse af fast ejendom til brug ved opgørelse af en ny anskaffelsessum ved f.eks. en spaltning laves på baggrund af TSS-cirkulære 2000-09. Det er som hovedregel den gældende offentlige ejendomsvurdering, der lægges til grund ved udregningen, men hvis skattemyndighederne vurderer, at den ikke er tilstrækkelig, er der ingen regler for, at den skal følges. Det er vigtigere at ejendomsværdien svarer overens til virkelighedens værdi af ejendommen.

6. Gennemførelse af et generationsskifte for case-virksomheden

6.1 Indledning

Der er i de tidligere afsnit, blevet gennemgået de relevante modeller i forhold til generationsskifte, som man bør forholde sig til, for at opnå den mest optimale gennemførelse af et evt. generationsskifte. Derudover er værdiansættelse af anparter for en virksomhed gennemgået på baggrund af konkrete TSS-cirkulærer, som er udarbejdet af skattemyndighederne.

Til vores analyse har vi valgt case-virksomheden Automobilforhandler ApS, som er en større Skoda-forhandler i en forstad til København. Denne virksomhed står over for en udfordring i forhold til et evt. generationsskifte, samt at virksomhedens regnskab gør, at der er flere mulige potentielle løsningsmodeller, der bør overvejes før gennemførelse.

Vi vil i de efterfølgende afsnit anvende de teorimodeller på virksomheden Automobilforhandler ApS, for at finde og vurdere hvilken sammensætning, der er den mest

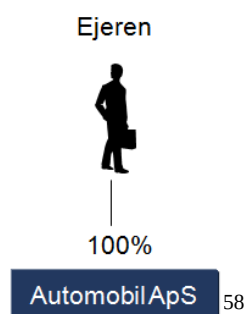
optimale løsning for gennemførelse af et generationsskifte. Derudover gennemfører vi også en værdiansættelse af virksomheden og vurderer, hvordan værdiansættelsen kan blive påvirket.

6.2 Generelt om case-virksomhed

Automobilforhandleren, som vi har valgt som case-virksomhed, er en større Skoda-forhandler i en forstad til København med en årlig bruttofortjeneste i 2009 på godt 3 mio.⁵⁶ Virksomheden blev grundlagt i 1962 af faderen, som også har drevet firmaet indtil nu, hvor han har i tankerne at overdrage den daglige drift til sønnen. Sønnen har været med i driften i mange år, og føler sig selv parat til at overtage roret i virksomheden. Siden 1974 har Automobilforhandleren været autoriseret Skoda-forhandler, og siden 1998 har virksomheden været at finde på sin nuværende adresse på en stor indfaldsvej til København.

Efter at grundlæggeren og den mangeårige ejer nu går i tanker omkring et generationsskifte, er der i den forbindelse blevet set på de seneste års økonomiske resultater, og de seneste år har vist negative takter i form af underskud i 2008 og et yderst lille overskud i 2009 og 2010, på trods af en stor nettoomsætning hvert år.⁵⁷ Ejeren har derfor bedt sin revisor om økonomisk rådgivning, for at kunne finde en måde, hvorpå han kan overdrage firmaet til sønnen bedst muligt, både økonomisk og følelsesmæssigt.

Case-virksomhedens ejerstruktur er opbygget således at faderen ejer automobilforhandleren, som er et anpartsselskab, ejeranparten er 100 procent. Derudover ejer faderen ikke andre virksomheder. Ejerstrukturen er derfor som illustreret nedenfor.



Af bilag 1 fremgår firmaets årsrapporter og nøgletalsberegninger for de seneste tre år. På næste side vises hoved- og nøgletal for de seneste tre år (t.kr.):

⁵⁶ Årsrapport for Automobilforhandleren.

⁵⁷ Årsrapport for Automobilforhandleren.

⁵⁸ Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

	2010	2009	2008
Nettoomsætning	60.725	52.044	58.239
Produktionsomkostninger	55.856	47.595	55.171
Bruttofortjeneste	4.869	4.449	3.068
Indtjeningsbidrag	2.178	1.769	622
Årets Resultat	216	89	-366
Balance sum	22.897	23.721	8.462
Antal ansatte	15	15	15

6.3 Gennemførelse af et generationsskifte

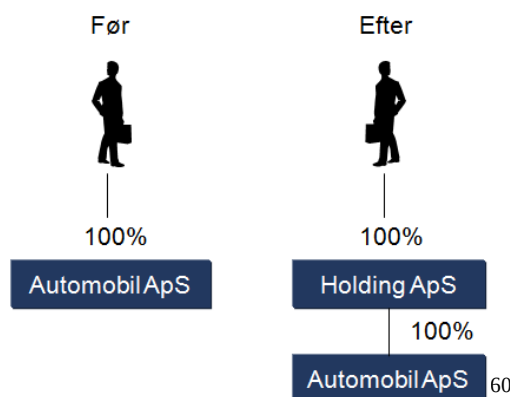
6.3.1 Aktieombytning (Steffen)

Ved gennemførelsen af aktieombytningen for Automobilforhandler ApS, skal man helt konkret vurdere de muligheder, som en ombytning kan give for virksomheden. Ved at gennemføre en aktieombytning opnår man en holdingstruktur, som har følgende definition:

*”den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs kapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, ved til gengæld for værdipapirer tilhørende aktionærerne i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum”*⁵⁹

Resultatet efter en gennemført aktieombytning for virksomheden Automobilforhandler ApS, vil se ud som illustrationen på næste side:

⁵⁹ ABL § 36, stk. 2



Herved vil ejeren, som før var personlig ejer af anparterne i Automobilforhandler ApS, efter gennemførelsen være personlig ejer af anparterne i det nystiftede holdingselskab. Herved ejer holdingselskabet således anparterne i Automobilforhandler ApS. Denne struktur giver følgende fordele:

- Skattefrit udbytte til moderselskabet.
- Kan afstå sine anparter i selskabet Automobilforhandler ApS skattefrit.

Ved at holdingselskabet ejer mere end 10 procent af Automobilforhandler ApS, betegnes holdingselskabet nu som et moderselskab, og Automobilforhandler ApS er blevet et datterselskab. Derved kan man nu deklarere udbytter fra datterselskabet til holdingselskabet skattefrit jf. SEL § 13, nr. 2.⁶¹ Dette giver den fordel, at ejeren nu kan, ved at deklarere udbytter, flytte likvide midler fra driftsselskabet til holdingselskabet. Derved kan ejeren på et senere tidspunkt, deklarere udbytter til sig selv personligt fra holdingselskabet jf. SL § 4, stk. 1, litra e LL § 16A, stk. 1. På den måde kan ejeren selv styre, hvor meget han ønsker at udbetale til sig selv, og derved den efterfølgende beskatning.

Efter, at virksomheden har gennemført aktieombytningen, er det vigtigt at huske, at der er et holdingkrav, som skal overholdes jf. ABL § 36A, stk. 6, 3. pkt. Det har den betydning, at man først efter 3 år fra ombytnings tidspunktet må afstå anparterne i virksomheden Automobilforhandler ApS. Hvis ombytningen bliver gennemført pr. 1. januar 2012 må afståelsen af anparterne først ske tidligst 1. januar 2015. Efter denne dato har ejeren nu mulighed for at afstå anparterne til sig selv skattefrit, eftersom der er tale om moder/datter selskabsforhold, hvor ejerandelen er over 10 procent.

⁶⁰ Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

⁶¹ Skattelovsamling 2011/1, Magnus Informatik, side. 506

6.3.1.1 Den konkrete aktieombytning (Steffen)

Når man laver en skattefri aktieombytning, overdrages den skattemæssige position på de overtagne anparter til de anparter, som overdrageren erhverver som vederlag i forbindelse med ombytningen jf. FUL § 11, stk. 1. Helt konkret betyder det, at holdingselskabet får overtaget anparterne fra Automobilforhandler ApS med samme anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum, som da Automobilforhandler ApS blev stiftet i sin tid.

Automobilforhandler ApS blev stiftet den 1. juli 1962 med en anparts kapital på kr. 125.000 jf. bilag 1. Derved er det de kr. 125.000 som er anskaffelsessummen, som nu bliver ombyttet over til holdingselskabet som et finansielt aktiv. Derved fremgår det nu af balancen, at holdingselskabet nu har kapitalandele tilsvarende til kr. 125.000. Derved er kapitalandelen værdiansat til kostpris i balancen. Se den efterfølgende figur, som viser den konkrete ændring fra en almindelig stiftelse af en virksomhed med og uden påvirkning af aktieombytning.

Holding selskab uden aktieombygning			
Aktiver		Passiver	
Likvidbeholdning	125.000	Selskabskapital	125.000
Omsætning aktiver	125.000	Egenkapital i alt	125.000
Aktiver i alt	125.000	Passiver i alt	125.000
Holding selskab med aktieombygning			
Aktiver		Passiver	
Kapitalandel	125.000	Selskabskapital	125.000
Finansielle anlæg	125.000	Egenkapital i alt	125.000
Aktiver i alt	125.000	Passiver i alt	125.000

Efterfølgende er der også den mulighed, at benytte indre værdi. Det betyder, at man op- eller nedskriver værdien af ejerandele i forhold til den egenkapital, som er opnået ultimo i driftsselskabet ved regnskabsafslæggelse.

6.3.1.2 Aktieombytning med eller uden tilladelse (Steffen)

For virksomheden Automobilforhandler ApS, skal det besluttes om virksomheden vil gennemføre en aktieombytning med eller uden tilladelse fra skattemyndighederne. Som beskrevet i det tidligere afsnit, skal det være forretningsmæssigt begrundet, hvis man skal have forhåndsgodkendelse fra skattemyndighederne. Helt generelt er der ikke den store forskel på konsekvenserne af en gennemførelse af en aktieombytning med eller uden tilladelse.

Virksomheden Automobilforhandler ApS skal vurdere hvilken metode, de ønsker at anvende til første trin i generationsskiftet. Valget skal især ses i forhold til en tidshorisont.

Antager vi, at ejeren i god tid, vælger at begynde planlægningen så tidligt, at de 3 års ejertidskrav ikke har den store betydning, vil en skattefri aktieombytning uden tilladelse klart være at anbefale. På den måde, får man gennemført ombytningen uden alt for meget administrativt arbejde, og et minimum af regler, som skal overholdes fremadrettet.

Er tidshorisonten derimod mindre end 3 år, vil virksomheden skulle overveje at ansøge om en aktieombygning med tilladelse af den årsag, at man derefter har mulighed for at ansøge om at få nedsat ejertidskravet fra 3 år til f.eks. 2 år. Dog skal man have en veldokumenteret begrundelse for at kunne få nedsat ejertidskravet.

Generelt kræver denne løsning en del arbejde, som naturligvis betyder større omkostninger i honorar til evt. rådgivere, advokater eller revisorer. Derudover skal man overveje meget nøje, om hvor gode mulighederne er for, at det ønskede resultat kan blive til virkelighed. Hvis sandsynligheden går imod, og derved at skattemyndighederne vil afvise anmodningen, bør man meget nøje overveje indholdet af ansøgningen.

Vurderingen af virksomheden Automobilforhandler ApS vil være, at man som udgangspunkt skal bruge muligheden for en aktieombytning uden tilladelse. For derefter at vente de 3 år, før man så kan lave et evt. salg af anparterne i Automobilforhandler ApS til overtageren f.eks. sønnen.

6.3.2 Skattefri tilførsel af aktiver (Nicolai)

Da vi har vurderet, at vores generationsskifte med fordel kan ske ved dannelse af en holdingstruktur for Automobilforhandler ApS, vil vi derfor også se nærmere på de måder, den kan gennemføres på. Én af de måder som en holdingstruktur kan dannes på er ved, som før

omtalt i opgaven, tilførsel af aktiver. Ved tilførsel af aktiver vil Automobilforhandler ApS indskyde hele, eller dele af driften i et datterselskab, så det ender ud i, at det nuværende selskab Automobilforhandler ApS bliver et holdingselskab, der ejer kapitalandele i det nye datterselskab, der samtidigt er det nye driftsselskab.

Ved tilførslen af aktiverne, er dannelsen af holdingstrukturen en realitet, hvor der i praksis er sket en forskydning af driften fra moderselskabet til datterselskabet, og moderselskabet nu har karakter som et egentligt administrationsselskab. En tilførsel af aktiver er dog bedst egnet for en virksomhed, der allerede har et holdingselskab, der ønsker at ”slanke” sig, og dermed gøre sig mere attraktiv til et salg. Ved tilførslen af aktiver succederes det nye Automobilforhandler ApS i de tilførte aktivers skattemæssige stilling, hvilket betyder, at den skattemæssige anskaffelsessum overdrages. Ved at det netop kun er aktiverne, der overdrages, forbliver aktivernes forpligtelser stadig i det overdragende selskab, og dermed afgrænses risikoen ikke til det nye Automobilforhandler ApS, hvilket er en stor ulempe.

Tilførslen af aktiver betyder desværre også et stort administrativt arbejde med vurderingsberetning, ledelseserklæring og revideret åbningsbalance, hvilket er en stor tung langsomelig proces, som kan undgås med aktieombytningen, som på den baggrund må vurderes at være et mere arbejdsvenligt redskab til netop generationsskiftet for Automobilforhandler ApS.

6.3.3 Skattefri spaltning (Nicolai)

Hvis case-virksomheden, efter nøjere overvejelser, ønsker at foretage en spaltning af virksomheden i forbindelse med generationsskiftet, kan det som før nævnt gøres på forskellige måder. Det overordnede mål vil være at spalte virksomheden så ejendommen bliver udspaltet i sin egen virksomhed.

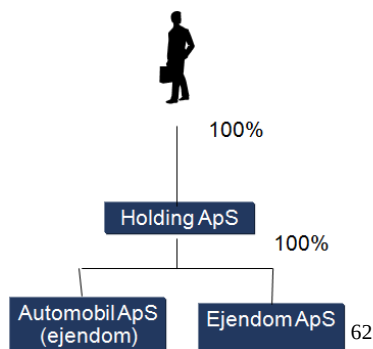
Ejeren, der via sit holdingselskab, ejer 100 procent af sin virksomhed, driver på nuværende tidspunkt en automobilforhandler med tilhørende værksted, som drives fra egen ejendom. Ejeren kan vælge at foretage en ophørsspaltning frem for en grenspaltning, så han undgår at skulle redegøre for, at det er en egentlig gren af selskabet, der kan hvile i sig selv, han ønsker at fraspalte. Ejeren af virksomheden kan ansøge om en ophørsspaltning for at kunne imødesee flere arvinger, med den begrundelse, at han ønsker, at generationsskifte selskabet i nær fremtid, og derfor spalte det op i flere selskaber til aftagerne.

Ifølge afgørelse fra skattemyndighederne jf. TfS 1994.816 LR blev der givet tilladelse til en ophørsspaltning af en virksomhed til fire nystiftede virksomheder, der alle modtog lige store andele. Ligesom SKM2003.359 TSS er et eksempel på en tilladelse til en ophørsspaltning til en virksomhed med flere anpartshavere, hvor virksomheden spaltes op til hver af ejernes nye holdingselskaber. En ophørsspaltning som denne er en mulighed for ejeren af Automobilforhandler ApS, som vil kunne gøre fremtiden mere smidig og bedre med hensyn til et snarligt generationsskifte for case-virksomheden, hvilket er begrundelsen for spaltningen. Som i de to afgørelser kan dele af case-virksomheden blive spaltet væk i en eller flere virksomheder, som senere kan afhændes, når tiden er inde.

6.3.3.1 Grenspaltning (Nicolai)

For vores case-virksomhed har vi derimod vurderet, at det med fordel kan betale sig for ejeren at forberede generationsskiftet, fordi han derved kan udskille automobilforretningen og ejendommen i hvert sin selvstændige virksomhed, og derved at gennemføre en skattefri grenspaltning. Ejendommen er dermed skilt ud fra virksomhedens øvrige aktiver sådan som det ønskes.

Grenspaltningen vil modne virksomheden til det kommende generationsskifte, fordi ejendommen nu ligger i et nyt ejendomsselskab, der kun koncentrerer sig om at drive ejendommen. Dermed skal den nye overtage generation kun sørge for finansiering af selve automobilforretningen. Resultatet vil være, at driften af automobilforretningen fortsat ligger i selskabet Automobilforhandler ApS, mens ejendommen er blevet spaltet ud i sit eget selskab, begge underliggende holdingselskabet. Illustrationen nedenfor anskueliggør grenspaltningen af ejendommen, der er spaltet fra driftsselskabet Automobilforhandler ApS til sin egen nye virksomhed Ejendom ApS.



⁶² Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011

Automobilforhandler ApS ejer nu ikke længere ejendommen, men er stadig beliggende i ejendommen, og er derfor blevet lejer i Ejendom ApS, og dermed generere Ejendom ApS en omsætning, som formentlig kan danne et overskud, som løbende kan blive udloddet som udbytte til holdingselskabet. Ejerens ønske om at have en fremtidig kontinuerlig indkomst vil dermed ske fyldest.

Når ejeren nu føler sig følelsesmæssig parat, kan han foretage næste skridt og foretage generationsskiftet med Automobilforhandler ApS, og fortsat beholde Ejendom ApS og dets lejeindtægter fra Automobilforhandler ApS. Netop i den specifikke case-virksomhed Automobilforhandler ApS, som har flere aktiviteter, der ikke kan generationsskiftes samtidigt, er en grenspaltning yderst relevant, som det også før er blevet nævnt under teoriafsnittet 4.2.2 omkring grenspaltning.

På næste side er der opstillet et eksempel på, hvordan en grenspaltning af case-virksomheden vil komme til at se ud før og efter en skattefri spaltning, forudsat at man har fået en forudgående godkendelse af skattemyndighederne. Derfor har vi i eksemplet forudsat at både den faste ejendom, aktieombytningen og grenspaltningen er blevet godkendt til skattefrihed af skattemyndighederne jf. reglerne i FUL § 15 b.

Af den gennemførte grenspaltning af vores case-virksomhed Automobilforhandler ApS, ses det, at der efter spaltningen stadig er et driftsselskab, der hedder Automobilforhandler ApS, men også et anpartsselskab, der kun omhandler drift af ejendommen. Disse to selskaber er nu begge datterselskaber af det nystiftede holdingselskab, der er 100 procent anpartshaver i begge datterselskaber.

	<i>Før spaltning</i>			<i>Efter spaltning</i>		
	Automobilforhandler ApS			Autohandel	Ejendom	Holding
	flg. årsrapport 2010	Regulering	Åbnings- balance pr. 1. jan.	Åbnings- balance pr. 1. jan.	Åbnings- balance pr. 1. jan.	Åbnings- balance pr. 1. jan.
AKTIVER						
Goodwill	0	2.900.000	2.900.000	2.900.000	0	0
Finansielle aktiver	0	0	0	0	0	6.638.750
Bygninger	14.151.000	1.849.000	16.000.000	0	16.000.000	0
Driftsmidler	609.000	0	609.000	609.000	0	0
Varebeholdning	4.067.000	0	4.067.000	4.067.000	0	0
Tilgodehavender	2.497.000	0	2.497.000	2.497.000	0	0
Livid beholdning	1.573.000	0	1.573.000	1.573.000	0	0
AKTIVER I ALT	22.897.000	4.749.000	27.646.000	11.646.000	16.000.000	6.638.750
PASSIVER						
Anpartskapital	125.000		125.000	125.000	80.000	80.000
Overført resultat	2.952.000	3.561.750	6.513.750	4.569.111	1.864.639	6.558.750
EGENKAPITAL	3.077.000	3.561.750	6.638.750	4.694.111	1.944.639	6.638.750
Udskudt skat	1.281.000	1.187.250	2.468.250	844.889	1.623.361	0
Langfristet gæld	12.432.000	0	12.432.000	0	12.432.000	0
Kortfristet gæld	6.107.000	0	6.107.000	6.107.000	0	0
PASSIVER I ALT	22.897.000	4.749.000	27.646.000	11.646.000	16.000.000	6.638.750

63

Selve grenspaltningen er gennemført ved, at vi har set på balancen for Automobilforhandler ApS pr. 31. december 2010, hvilken er opstillet i kolonnen til venstre i ovenstående skema. Derefter har vi indarbejdet reguleringer til henholdsvis goodwill og ejendom. Reguleringerne er foretaget som resultat af beregningerne i TSS-cirkulære 2000-10 vedr. værdiansættelse af goodwill og TSS-cirkulære 2000-09 vedr. værdiansættelse af ejendom og handelsværdi.

Beregningerne for disse værdier er udregnet under afsnit 7.1 og 7.2, ligesom reguleringen til det udskudte skatteaktiv også er udregnet i forbindelse med værdiansættelsen af ejendommen i TSS-cirkulære 2000-09. Balancen for regnskabsåret 2010 og reguleringerne giver tilsammen åbningsbalancen for Automobilforhandler ApS før en spaltning. Den samlede udskudte skat i åbningsbalancen før spaltningen er ligeledes opstillet mere detaljeret i skemaet på næste side.

⁶³ Bilag 3 Beregninger af den udskudte skat i forbindelse med spaltningen

Udskudt skat	Regnskabs- mæssige værdi	Skatte- mæssig værdi	Forskels værdi	Regulering	Udskudt skat i alt
Goodwill	2.900.000	0		2.900.000	2.900.000
Bygningsafskrivninger	-3.810.000	-3.557.444	-252.556		-252.556
Driftsmidler	609.000	129.443	479.557		479.557
Opskrivninger på ejendom	4.897.000	0	4.897.000	1.849.000	6.746.000
Tilgodehavender	2.497.000	2.497.000	0		0
			5.124.001	4.749.000	9.873.001
Udskudt skat 25 %			1.281.000	1.187.250	2.468.250

Udskudt skat vedr. ejendommen	
Bygningsafskrivninger	-252.556
Opskrivninger på ejendom	6.746.000
I alt	6.493.444
Udskudt skat 25 %	1.623.361

Udskudt skatte aktiv	
Goodwill	2.900.000
Driftsmidler	479.557
Tilgodehavender	-
I alt	3.379.557
Udskudt skat 25 %	844.889

Efter grenspaltningen er der ikke mere kun to selskaber, men derimod tre selskaber. Holding ApS og Automobilforhandler ApS er begge fortsat eksisterende, og dertil er nu kommet Ejendom ApS.

Åbningsbalancen pr. 1. januar for Automobilforhandler ApS er stort set identisk med åbningsbalancen for Automobilforhandler ApS før spaltningen, dog er ejendommen fragået, ligesom det tilhørende langfristede obligationslån er fragået, idet gælden skal følge aktivet i flg. reglerne. Egenkapitalen er steget markant, da den oprindelige egenkapital i Automobilforhandler ApS blev reguleret som følge af tilførslen af goodwill, den udskudte skat, og opskrivningen på ejendommen. Egenkapitalen er efter spaltningens gennemførelse blevet delt forholdsmæssigt mellem Automobilforhandler ApS og den nystiftede virksomhed Ejendom ApS.

Den udskudte skat i den nye åbningsbalance for Automobilforhandler ApS er opgjort som vist i skemaet ovenfor, hvor det er 25 procent af den udskudte skat af goodwill og den skattemæssige forskelsværdi af driftsmidler og tilgodehavender. Da den skattemæssige og den

regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender er den samme, er der ingen forskelsværdi at medregne i beregningen af udskudt skat.

Åbningsbalancen for det nystiftede selskab Ejendom ApS er ligeledes taget fra åbningsbalancen fra Automobilforhandleren ApS før spaltningen. Ejendommen har ved grenspaltningen modtaget ejendommen og det tilhørende langfristede obligationslån. Der er ligeledes en anpartskapital på kr. 80.000, som det er minimumskravet for nystiftede anpartsselskaber.⁶⁴ Den udskudte skat er beregnet på samme måde som Automobilforhandler ApS, nemlig ved at tage den udskudte skat for bygningsafskrivningerne og opskrivningerne, der er udregnet ved at tage den skattemæssige forskelsværdi mellem den regnskabsmæssige og den skattemæssige værdi.

Holdingselskabet har ligeledes kr. 80.000 i anpartskapital. Derudover har det kun én post, som er de finansielle aktiver, som udelukkende er bestående af kapitalandelene i de to andre selskaber. De to andre selskaber, Automobilforhandler ApS og Ejendom ApS, er nu datterselskaber under Holding ApS, der ejer dem begge 100 procent, de tre selskaber er ligeledes tvungen sambeskattet, da anpartshaveren i holdingselskabet nu har bestemmende indflydelse i de to andre selskaber.⁶⁵

Målet med spaltningen er nået, ejendommen er blevet spaltet ud til sin egen virksomhed Ejendom ApS. Automobilforhandler ApS driver sine resterende aktiver videre i eget regi, og holdingselskabet ApS ejer udelukkende kapitalandele i de to datterselskaber. Automobilforhandler ApS fortsætter den daglige drift, som om intet er sket. Ejeren kan nu se fremad, og stile mod det foranstående generationsskifte.

Da Automobilforhandler ApS nu er blevet opdelt i henholdsvis det nye Automobilforhandler ApS og Ejendom ApS skal handelsværdien for den nye automobilforretnings anparter opgøres, idet udspaltningen af ejendommen har givet anledning til ændringer i goodwillberegningen, idet beløbet for ejendommen er fragået grundlaget for forrentningen af aktiverne. Vi har derfor foretaget en ny værdiansættelse under afsnit 7.3.

⁶⁴ SEL

⁶⁵ SEL § 31 C

6.3.4 Aktieoverdragelse med succession (Steffen)

I tilfældet af at case-virksomheden Automobilforhandler ApS ikke vælger at etablere en holdingstruktur, vil det være oplagt at gennemføre en aktieoverdragelse med succession til næste generation.

Konsekvenserne for overdrageren ved successionen, er at der ingen beskatning vil forekomme, eftersom overdrageren, jf. ABL § 34, udskyder skatten. Altså vil beskatningen først ske, når erhververen, afstår på et senere tidspunkt uden succession.

Konsekvenserne for erhververen, ved successionen, er først og fremmest, at den overtagne generation overtager anpartsposten i virksomheden Automobilforhandler ApS. Derved overtager han også den udskudte skat, som det indskydende selskab ikke kom til at betale for.

I overdragelsen af anparterne i Automobilforhandler ApS med succession, behøver man ikke nødvendigvis at skulle overdrage den samlede aktiekapital. Overdragelsen skal som et minimum udgøre 1 procent af aktiekapitalen jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 2.

Derved har ejeren af Automobilforhandler ApS en mulighed for at lave overdragelsen over flere gange, hvilket kan være en god måde at få en god overgang i generationsskiftet. På den måde kan den nye ejer ”vokse” med opgaven, og derved får han mere ansvar i takt med overdragelsen af anparterne i Automobilforhandler ApS.

Efter gennemførelsen af overdragelsen af anparterne i Automobilforhandler ApS med succession til erhververen kan det forekomme, at han ikke er i stand til at drive virksomheden videre. Evt. ved sygdom, eller hvis den overtagne generation måske bare ikke har evner til det.

I 2008 gav lovgivningen mulighed for at reparere et generationsskifte, ved ABL § 35 a. Dog skal 3 betingelser være opfyldt.

- Gennemføres senest 5 år efter den første overdragelse
- At overdragelsen sker til den tidligere ejer, som aktierne blev erhvervet fra
- At den første overdragelse skete med succession

6.3.5 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)

Efter at have brugt de enkelte modeller på case-virksomheden står det klart, at ikke alle modeller vil være lige ideelle, for at opnå det optimale generationsskifte. Den større Skoda-forhandler, som er vores case-virksomhed ønsker at generationsskifte virksomheden fra far til søn. Vi har i afsnittet gennemarbejdet hver af modellerne fra teoriafsnittet, for at kunne konkludere, at den mest optimale løsning for Automobilforhandler ApS vil være at starte med at foretage en aktieombytning uden tilladelse, hvorved faderen ”indskyder” et holdingselskab mellem sig selv og driftsselskabet. I vores eksempel er en aktieombytning mulig, og det vil være en fordel, at gennemføre uden tilladelse, da dette er administrativt lettere.

Fordelen ved at danne holdingstrukturen i forhold til at beholde anparterne personligt, er først og fremmest for den overtagende generations skyld. Motivet for etableringen af holdingselskabet er at ejeren får mulighed for at opspare kapital fra Automobilforhandler ApS, og samtidigt ”slanke” datterselskabet, således at den kommende generation får lettere ved at købe virksomheden. Ligesom holdingselskabet kan frasælge anparterne i datterselskabet uden beskatning.

Det næste skridt vil være at gennemføre en skattefri grenspaltning med tilladelse, hvor ejendommen bliver spaltet til sin egen selvstændige virksomhed, hvor både Ejendom ApS og Automobilforhandler ApS derefter er datterselskaber under holdingselskabet. Nogle af fordelene ved at foretage en skattefri grenspaltning er, at der opnås en ”slanket” driftsvirksomhed, og en lavere købesum for de enkelte virksomheder, og dermed lettes finansieringsbehovet hos sønnen. Ligeledes udløses der ikke en aktuel skat ved grenspaltningen. Til gengæld har gennemførelsen af en skattefri spaltning med tilladelse den ulempe, at den er relativ administrativ tung at fremskaffe fra skattemyndighederne.

Til slut kan vi konkludere, at selve generationsskiftet skal gennemføres uden en aktieoverdragelse med succession, men derimod ved at aktieafståelse, på grund af den dannede holdingstruktur. Dette betyder at faderens holdingselskab kan afstå aktieposten i Automobilforhandler ApS til sønnen, uden, at det udløser beskatning efter 3 år.

7. Værdiansættelse af aktiver

7.1 Goodwill (Steffen)

TSS-cirkulære 2000-10 anvendes som før gennemgået under teoriafsnit 5.1, når man skal værdiansætte goodwill imellem interesseforbundne partner, det kan f.eks. være far og søn. TSS-cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 tager udgangspunkt i de sidste 3 regnskabsår. I dette tilfælde tager det udgangspunkt i bilag 1, som er regnskabstallene for de sidste 3 år for Automobilforhandler ApS.

Havde man ikke haft regnskabstallene til rådighed, kunne man også anvende den skattemæssige indkomst for de sidste 3 år. Denne vejledning tager altså udgangspunkt i nogle konkrete tal for virksomheden, hvilket skyldes at virksomheden ikke før har været solgt, og derved findes der ingen tidligere goodwill værdiansættelse, som man kan tage udgangspunkt i.

En anden mulighed kunne også have været, hvis man inden for bilbranchen har en kutyme for, hvor meget goodwillværdien vil være. Det vurderes, at der for Automobilforhandler ApS ikke findes nogen endelig kutyme. Derved vil en værdiberegning af Automobilforhandler ApS goodwill via TSS-cirkulære 2000-10 være et godt udgangspunkt.

Dertil skal man huske, at der kan være nogle forhold som gør, at man bliver nødt til at lave en yderligere regulering i værdiansættelsen, for at opnå den korrekte handelsværdi af goodwill. Dette kunne f.eks. være, hvis virksomheden har nogle forretningsmæssige forhold, som sandsynligvis vil ændre sig, når ejeren ikke længere er en fast del af virksomheden.

Regnskabsåret tager udgangspunkt i det regnskabsmæssige resultat før skat for perioden fra 2008 til 2010. Derefter bliver der reguleret for nettofinansieringsudgifter, hvilket skyldes at renteindtægter og udgifter ikke har noget direkte med driften at gøre i virksomheden. Derudover vil man også regulere for eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven, dette er dog ikke tilfældet for Automobilforhandler ApS.

Vægtet gennemsnit beregnes ud fra nettoresultat i TSS-cirkulære 2000-10. Dette fortæller noget om virksomhedens gennemsnitlige evne til at skabe overskud over en 3-årig periode. Automobilforhandler ApS er beregnet til kr. 1.466.500 for perioden 2008 - 2010.

Regulering er en korrektion for udviklingstendensen inden for en 3-års periode. For Automobilforhandler ApS er korrektionen for udviklingstendensen beregnet til kr. 680.500. Det er vigtigt at huske, at en udviklingstendens for perioden enten skal være stigende overskud for alle 3 år, eller faldende overskud for alle 3 år. Det betyder, at hvis Automobilforhandler ApS havde haft underskud 2009, og overskud i 2008 og 2010, vil der ikke have været en udviklingstendens, derved skulle man ikke medtage korrektion i beregningen af værdiansættelsen af goodwillen. For Automobilforhandler ApS er der en positiv udviklingstendens, der beregnes som et gennemsnit for året 2008's og året 2010's resultater.

Forrentning af driftsaktiver tager udgangspunkt i virksomhedens balance for det seneste regnskabsår i beregningsperioden - i dette tilfælde 2010. Før man beregner forrentningen, af aktiverne, skal man lave en regulering for f.eks. obligationer, pantebreve og likvide beholdninger. For Automobilforhandler ApS kommer der en regulering for likvidbeholdning, derved bliver forrentningsgrundlaget på kr. 21.324.000.

Kapitalsatsen som anvendes til beregning af forrentningen af driftsaktiver bliver udarbejdet og offentliggjort via Københavns Fondsbørs jf. VSL § 9. Den offentliggjorte sats for indkomståret 2010 var på 4 procent, dog har skattemyndighederne offentliggjort pr. 15. december 2011, at den offentliggjorte sats ikke har været korrekt, og derved lavet en regulering på 2 procent.⁶⁶ Derved er kapitalsatsen for indkomståret 2010 nu på 2 procent. Dertil skal lægges yderligere 3 procent til jf. TSS-cirkulære 2000-10. Altså er kapitalsatsen i alt på 5 procent for 2010, som skal anvendes til beregning for Automobilforhandler ApS.

Kapitalisering bygger på en kapitaliseringsfaktor⁶⁷, som tager grundlag i en forretningsprocent og goodwillens forventede levetid. Forrentningsprocenten fastsættes efter VSL § 9, på samme måde som kapitalsatsen ovenfor. Det betyder at satsen er sat til 2 procent jf. skattemyndighederne⁶⁸. Derudover foreskriver TSS-cirkulære 2000-10, at man skal lægge yderligere 8 procent til. Derved får man et samlet kapitalafkast på 10 procent for indkomståret 2010. Dertil lægger man goodwillens forventede levetid. Der skal laves en konkret vurdering, om hvor mange år frem i tiden, man kan forvente afkast af den erhvervede goodwill. Det er især denne vurdering, som kan være svær at gøre korrekt for virksomheden.

⁶⁶ <http://skat.dk/SKAT.aspx?oId=1976539>

⁶⁷ Bilag 2

⁶⁸ <http://skat.dk/SKAT.aspx?oId=1976539>

Dette skyldes, at man kan have forskellige syn på, hvorvidt at Automobilforhandler ApS skal ansættes til f.eks. 5 eller 10 år. Det er faktorer som gør, at man må antage, at hvis virksomheden sælger eller producerer et helt unikt produkt, må levetiden på goodwillen være længere i forhold til et standartprodukt. Der kan også forekomme nedslag, hvis nuværende ejers (faderens) ansættelse i virksomheden, har medført væsentlige større indtægter til virksomheden, som efter overdragelsen ikke tilfalder virksomheden.

Hvis man for virksomheden ikke kan vurdere den sandsynlige levetid på goodwill, kan en fastsættelse på 7 års levetid være et godt udgangspunkt. Det skyldes at den skattemæssige afskrivning på goodwill bliver afskrevet med en 7. del pr år. Denne regel gør, at når skattemyndighederne skal vurdere værdiansættelse for Automobilforhandler ApS, vil skattemyndighederne sandsynligvis som udgangspunkt holde sig til hovedreglen på en levetid på 7 år.

Ud fra en levetid på 7 år, og en rente på 10 procent, vil man få en kapitaliseringsfaktor på 2,70 jf. bilag 2. Ved at anvende kapitaliseringsfaktoren vil man opnå en goodwill på kr. 2.900.000 i afrundede tal. Havde man derimod vurderet, at Automobilforhandler ApS er hel unik til at sælge et bestemt bilmærke, vil goodwillens levetid muligvis blive vurderet til 9 år, og derved vil kapitaliseringsfaktor nu blive 3,28. Derved vil man få en større beregnet goodwill på kr. 3.500.000. Derved har selve levetiden af goodwillen en meget stor betydning, for hvor stor beregnet goodwill, som man får på virksomheden.

For virksomheden Automobilforhandler ApS, ansætter vi goodwill-levetiden til at være 7 år. Dette begrundes med, at virksomheden vurderes til at være en standart bilforhandler med Skoda som primært bilmærke. Dertil kommer det, at størstedelen af salget er nye biler, hvilket betyder, at man ikke forventer et større overskud.

Markedspriserne ligger fast i markedet, både anskaffelses- og salgspris. Der er altså ikke noget grundlag for, at kunne vurdere en højere kapitaliseringsfaktor end på 2,70 for Automobilforhandler ApS.

TSS-cirkulære 2000-10			
Regnskabsår	2008	2009	2010
Regnskabsmæssigt resultat før skat	-482.000	119.000	318.000
+ nettofinansieringsudgifter	941.000	1.321.000	1.502.000
+ afskrivning på tilkøbt goodwill	-	-	-
+/- ekstraordinære poster	-	-	-
Sum	459.000	1.440.000	1.820.000
Vægtet gennemsnit			
$\frac{(3 \cdot 1.820.000 + 2 \cdot 1.440.000 + 1 \cdot 459.000)}{6}$			1.466.500
Regulering			
$\frac{(1.820.000 - 459.000)}{2}$			680.500
Forrentning af driftsaktiver			
Aktiver	22.897.000		
Værdipapir	-		
Øvrige likvider	-1.573.000		
21.324.000	*	2 % + 3 %	-1.066.200
SUM			1.080.800
Kapitalisering 7 år			
$(1.080.800 \cdot 2,70)$			2.918.160
Goodwill afrundet			2.900.000

7.2 Fast ejendom (Nicolai)

I vores case-virksomhed Automobilforhandler ApS er ejendommen tilgået virksomheden i 2009 til en anskaffelsesværdi på kr. 13.064.000.⁶⁹ Der er derfor tale om en virksomhed, hvor vi skal værdiansætte ejendommen til brug for den senere spaltning.

Ejendomsværdien er for 2010 kr. 16.000.000 med en grundværdi på kr. 3.744.500.⁷⁰ Der er foretaget opskrivninger i ejendommen i købsåret, men det er ikke noget, vi har vurderet skal påvirke beregningerne, da de afspejles i den offentlige vurdering. Vi kan derfor benytte os af de givne tal, og regne os frem til at handelsværdien for ejendommen bliver kr. 6.600.000, med et udskudt skatteaktiv på kr. 1.187.250.

Case-virksomhedens ejendom er opgjort nedenfor efter TSS-cirkulære 2000-09, som det er beskrevet under teoriafsnittet 5.2 vedr. fast ejendom.

TSS-cirkulære 2000-09		
Egenkapitalen i henhold til regnskab		3.077.000
Ejendomsværdi (inkl. grund)	16.000.000	
- Værdi i henhold til regnskab	14.151.000	
	1.849.000	
Goodwill jf. TSS-cirkulære 2000-10	2.900.000	
		4.749.000
- Udskudt skat på regulering (25 %)		-1.187.250
I alt		6.638.750
Virksomhedens handelsværdi (afrundet)		6.600.000

⁶⁹ Bilag 1 Resultatopgørelse for Automobilforhandler ApS - Note 1

⁷⁰ Bilag 1 Resultatopgørelse for Automobilforhandler ApS – Note 1 offentlig vurdering

7.3 Værdiansættelse efter gennemført grenspaltning (Nicolai & Steffen)

Efter at vi har gennemført grenspaltning af case-virksomheden Automobilforhandler ApS jf. afsnit 7.3.3.1, skal virksomheden værdiansættes på ny, inden et generationsskifte kan gennemføres. På den baggrund har vi beregnet goodwillen pr. 1. januar 2012 for Automobilforhandler ApS, ved hjælp fra TSS-cirkulære 2000-10, som ses nedenfor.

TSS-cirkulære 2000-10				
Regnskabsår	2009	2010	2011	
Regnskabsmæssigt resultat før skat	119.000	318.000	552.922	
+ nettofinansieringsudgifter	1.321.000	1.502.000	150.000	
+ afskrivning på tilkøbt goodwill	-	-	-	
+/- ekstraordinære poster	-	-	-	
Sum	1.440.000	1.820.000	702.922	
Vægtet gennemsnit				
$(3 \cdot 702.922 + 2 \cdot 1.820.000 + 1 \cdot 1.440.000)$				1.198.128
6				
Regulering (udviklingstendens)				
Der er ingen udviklingstendens				-
Forrentning af driftsaktiver				
Aktiver	10.511.000			
Værdipapir	-			
Øvrige likvider	-570.917			
9.940.083	*	5%	-497.004	
SUM			701.124	
Kapitalisering 7 år				
$(701.124 \cdot 2,70)$				1.893.033
Goodwill afrundet				1.800.000

I forhold til den første værdiansættelse af goodwillen inden spaltningen, er der sket flere ændringer. De 3 regnskabsår, som ligger til grundlag for beregningen, er nu for perioden 2009

– 2011. Dertil har det regnskabsmæssige nettoresultat for året 2011, været dårligere end de foregående regnskabsår. Det har bevirket, at det vægtede gennemsnit er mindre i forhold til den tidligere beregning.

På grund af det dårligere resultat i regnskabsåret 2011, er der ikke længere en udviklingstendens i den 3-års periode. Derved mister man muligheden for at foretage en regulering i det vægtede gennemsnit. Dette har en negativ effekt på den samlede værdi for goodwillen.

Som resultat af den gennemførte grenspaltning er virksomhedens aktiver væsentligt reduceret, da ejendommen ikke længere findes i virksomhedens aktiver. De samlede aktiver er faldet fra kr. 22.897.000 til kr. 10.511.000, samt at den likvide beholdning også er faldet markant. Dette er indvirkningen på forrentningen af driftsaktiverne, der er faldet fra kr. 1.066.200 til kr. 497.004. Derved bliver der modregnet mindre i den samlede goodwill, og derved får man et kapitaliseringsgrundlag på kr. 701.124.

I beregning af goodwill for regnskabsåret 2011, er der brugt den samme rente og kapitaliseringsgrundlag niveau som i den første goodwill beregning. Dette skyldes, at der ikke har været ændringer i værdierne i forhold til regnskabsåret 2010 jf. Ligningsvejledningen afsnit E.G. 2.10.⁷¹

Resultatet af goodwill beregningen for virksomheden Automobilforhandler ApS er derved, et år efter den gennemførte grenspaltning, ændret fra kr. 2.900.000 til kr. 1.800.000. Hermed har man fået en lavere goodwill for virksomheden, som vil gøre det lettere for at næste generation, når de ønsker at overtage driftsvirksomheden.

Efterfølgende har vi nedenfor gennemført en ny værdiansættelse af handelsværdien for Automobilforhandler ApS ved hjælp af TSS-cirkulære 2000-09.

⁷¹ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=102906>

TSS-cirkulære 2000-09		
Egenkapitalen i henhold til regnskab		5.099.000
Ejendomsværdi (inkl. grund)	-	
- Værdi i henhold til regnskab	-	
	-	
Goodwill jr. TSS 2000-10	1.800.000	
		1.800.000
- Udskudt skat på regulering (25 %)		-450.000
I alt		6.449.000
Virksomhedens handelsværdi (afrundet)		6.400.000

Egenkapital, som beregningen tager udgangspunkt i, er fra regnskabsåret 2011 og kan ses i bilag 1. Egenkapitalen er blevet væsentlig større efter den gennemførte grenspaltning, hvilket er forklaret under afsnit 6.3.3.1 vedr. gennemførslen af grenspaltningen.

Den væsentlige forskel på denne værdiansættelse og værdiansættelsen ved den gennemførte grenspaltning er, at ejendommen er blevet fraspaltet til sin egen virksomhed. Dermed er der ikke længere nogen ejendomsværdier, der skal tages med i den samlede handelsværdi. Handelsværdien tager derfor nu kun udgangspunkt i egenkapitalen og den udregnede goodwill.

Idet goodwillen er faldet med kr. 1.100.000 er den udskudte skat ligeledes blevet mindre i løbet af 2011, da den svarer til 25 procent af goodwillen. I og med at den udskudte skat er faldet, vil der her være en stor besparelse for den overtagne generation, ved den forstående generationsskifte.

På baggrund af den øgede egenkapital, og den tilsvarende lavere goodwill, er den samlede handelsværdi "kun" faldet med kr. 200.000. Faldet i den samlede handelsværdi pr. 1. januar 2012 medfører at driftsvirksomheden Automobilforhandler ApS kan overdrages for kr. 6.400.000 til den overtagne generation ved et forstående generationsskifte.

7.4 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)

Den konkrete goodwill beregning for Automobilforhandler ApS er beregnet ud fra TSS-cirkulære 2000-10. Dette skyldes, at der er tale om interesseforbundne partnere, i denne tilfælde mellem far og søn.

Vurderingen af levetid på goodwillen har vist sig, at have en væsentlig betydning, for hvor stor goodwillen vil blive for virksomheden. Vores konkrete vurdering, har ført til at levetiden er på 7 år. Dette begrundes med, at virksomheden er en standard bilforhandler, som forhandler flere bilmærker, hovedmærket Skoda ses ikke som et unikt produkt i sig selv. Dertil kommer, at den tilladte skattemæssige afskrivning på goodwill er en 7. del pr. år.

Case-virksomhedens ejendom er tilgået i 2009, og den ønskes spaltet ud til sit eget selskab under holdingselskabet. Dette gøres ved at værdiansætte den i flg. TSS-cirkulære 2000-09, som tager udgangspunkt i forskellen mellem anskaffelsessummen for ejendommen og den faktiske ejendomsværdi i afståelsesåret. Der opgøres her et udskudt skatteaktiv i stedet for en aktuel skat, hvilket gør den skattemæssige situation langt mere attraktivt ved generationsskiftet.

Efter den gennemførte grenspaltning har vi foretaget en ny værdiansættelse af drifts-virksomheden, da det er en fordel at få nedsat handelsværdien til selve generationsskiftet. Beregningen af handelsværdien, efter den gennemførte skattefri grenspaltning, viste dog, at det var relativt lidt, der var at spare i det store regnskab.

Den største ændring i den nye værdiansættelse af handelsværdien, kommer i den udskudte skat, det er derfor her, at den store forskel kan findes og ikke i den samlede handelsværdi for virksomheden.

8. Samfundspåvirkning

Man har i den seneste tid set, at samfundet har haft betydelig påvirkning på de danske virksomheder i Danmark. Især har den nye finanslov haft en overraskende ændring i form af, at pengetanksreglen er blevet ændret med virkning pr. 1. januar 2012. Dertil kommer også den samfundsøkonomiske udvikling, især ved vurdering af ejendomme.

Det har en relevant betydning, om samfundet befinder sig i lav- eller højkonjunktur. Det har en betydning for de virksomheder, som udover den almindelige drift også ejer ejendomme. Dette vil blive behandlet i de to efterfølgende afsnit.

8.1 Nye skatteregler 2012 (Steffen)

Pengetanksreglen har været meget omtalt i forbindelse med forhandlingerne vedr. finansloven 2012. Denne regel har meget stor betydning, når man skal forholde sig til et generationsskifte i sin virksomhed. Hvis virksomheden ikke opfylder betingelserne for denne pengetanksregel, kan virksomheden ikke foretage et skattefrit generationsskifte via succession ved overdragelse af aktier jf. ABL § 34, stk. 6.

Reglen foreskriver, at en virksomhed, som har en omsætning, hvor over 75 procent, som kommer fra finansielle indtægter, som f.eks. ejendomme, værdipapirer og likvidbeholdninger er et pengetankselskab. Altså har denne pengetanksregel været et forsøg fra skattemyndighederne på, at forhindre at ”passive” virksomheder skattefrit kan overdrages til familiemedlemmer. Selve den konkrete opgørelse af, hvorvidt man overstiger denne grænse, beregnes ud fra et gennemsnit af de 3 seneste regnskabsårs indtægter.

Efter at finansloven 2012 er blevet vedtaget i januar 2012, har man derved vedtaget en ændring i pengetanksreglen, som betyder at grænsen nu er ændret fra 75 procent til 50 procent. Denne ændring har en meget stor betydning, da nogle virksomheder nu ikke har mulighed for at gennemføre en skattefri overdragelse, eller det er blevet besværliggjort væsentligt.

Det er især familieejede virksomheder, som står med nye udfordringer. Helt generelt har de større revisionsvirksomheder anbefalet virksomheder, som stod til at gennemføre et generationsskifte, at få dem gennemført inden udgangen af år 2011. Dette kan begrundes med, at virksomhederne ellers bliver nødt til at ændre strukturen i virksomheden, for at opfylde kravet om 50 procent.

Dertil er der nogle virksomheder, som muligvis ikke har mulighed for at lave et generationsskifte med de nye regler. Dette kan skyldes at, hvis man er ejer af et holdingselskab, som kun består af værdipapirer og/eller likvidbeholdning, har man ikke nogen mulighed for at ændre i sammensætningen, uden at det udløser beskatning. Så der vil forekomme en beskatning, når man overdrager selskabet til næste generation.

For Automobilforhandler ApS har denne regel også en væsentlig betydning. Ikke så meget for selve driftsselskabet Automobilforhandleren ApS, men for det selskab, hvor ejendommen er overdraget til. Pengetanksreglen er nemlig også gældende, når man laver ejendomsudlejning. Virksomheden valgte at udspalte ejendommen i Automobilforhandler ApS, for at nedbringe aktivmasen i virksomheden, og derved nedbringe værdiansættelsen.

Virksomheden har altså givet sig selv en anden udfordring på et senere tidspunkt. Nemlig når, man skal planlægge og overveje, hvordan ejendomsvirksomheden bedst muligt kan overdrages til næste generation.

Skattemyndighederne har indført en overgangsperiode for den nye pengetanksregel, hvilket betyder at virksomhederne har fået et lille vindue, i forbindelse med 50 procent reglen. Virksomhederne har frem til og med 2014 lov til at anvende det sidste regnskabsår som beregningsgrundlag i stedet for det oprindelige gennemsnit af de seneste 3 års regnskaber.

Det betyder altså, at man alene kan bruge regnskabet for indkomståret 2013 som beregningsgrundlag. Det giver en mulighed, for at tilrettelægge virksomhedens regnskab, så man opfylder kravet om et maksimum på 50 procent, og mulighed for, at beregningsgrundlaget og derved bliver værdiansættelsen sandsynligvis mindre, i forhold til et gennemsnit af 3 års regnskaber.

Hvis man ikke opfylder kravet på de 50 procent, bliver man nødt til at lave nogle ændringer i virksomheden, ellers kan virksomheden ikke overdrages skattefrit. En mulighed er at afstå nogle af de aktiver, som virksomheden har til rådighed. Dette vil dog ikke give så meget mening, eftersom der så ikke vil være aktiver tilbage i virksomheden.

En anden mulighed er at skabe en aktivitet i virksomheden, som kan gøre, at virksomheden for en periode får en anden indtægt, som ikke er af finansiel art.

Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt har der været stor fokus på det gennemførte lovforslag. Især større familieejede virksomheder, som f.eks. JYSK⁷², har aktivt deltaget i hele lovforslagsprocessen i Folketinget, for at påvirke beslutningen om hvor grænsen skulle gå. I første lovforslag, skulle grænsen have været 75 procent, men formentlig på grund af presset fra familieejede virksomheder, blev grænsen nedsat til 50 procent.

Generelt har der været stor kritik af denne ændring, især da den øgede beskatning af virksomheder, ikke vil gavne konkurrenceevnen i det danske samfund. Derudover er der mulighed, for at nogle virksomheder muligvis kan flytte til udlandet, for at undgå den hårde beskatning her i landet. Virksomhederne holdning⁷³ er at dette vil koste vækst og arbejdspladser i Danmark, som skyldes den store likvide påvirkning, som følge af en voldsom beskatning.

Dog, hvis man vurderer det fra den anden side, er loven udarbejdet til at ramme de virksomheder, som er passive. Nogle holdingselskaber er skabt til at modtage udbytter fra deres datterselskaber, som så ligger i ”sikkerhed”. Altså har disse værdier egentlig ikke nogen betydning for, hvor mange arbejdspladser, der er i samfundet. Det er først, når man investerer disse likvider i driften, man vil få en øget virkning i samfundet. Så længe likviderne ikke kommer ud i samfundet, vil de ikke have nogen påvirkning på samfundsøkonomien.

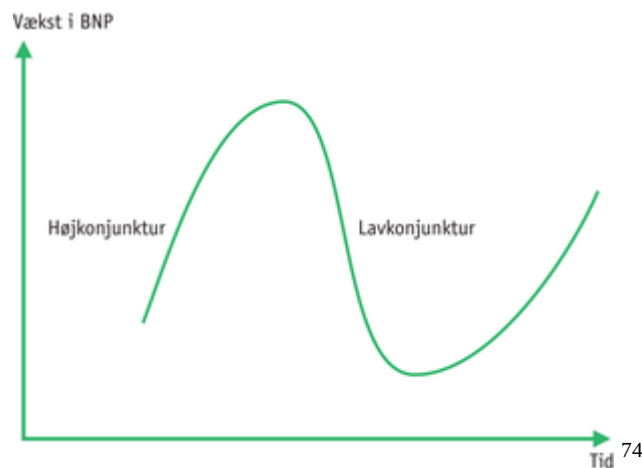
8.2 Høj- og lavkonjunktur (Nicolai)

I såvel den danske, som den udenlandske økonomi afløser perioder med høj og lav økonomisk aktivitet hele tiden hinanden. Dette kan forklares ved, at en periode med høj økonomisk aktivitet og stor efterspørgsel efter varer og tjenesteydelser altid vil resultere i begyndende inflation og dermed stigninger på priser og lønninger, på grund af mangel på arbejdskraft på visse områder i samfundet.

De økonomiske aktiviteter, der rent teoretisk kan måles ved væksten i bruttonationalproduktet, bremses ganske naturligt under en stigende inflation. Når den økonomiske vækst er på sit højeste, som den var det lige før finanskrisen begyndte, er der tale om en absolut højkonjunktur, der næsten altid, med omkring 10 års mellemrum bliver afløst af lavkonjunktur, hvor væksten er tilsvarende lav. Den bølgende konjunktursvingning i samfundsøkonomien er anskueliggjort på næste side.

⁷² <http://www.business.dk/oekonomi/dyne-larsen-kalder-ny-lov-hjernedoed>

⁷³ <http://www.business.dk/oekonomi/finansloven-er-en-bombe-under-familieejede-virksomheder>



Den ovenstående graf viser først en højkonjunktur, hvor det hele starter i en opgangstid, med en stigende vækst, for derefter at toppe. Når toppen er nået, og alting ser lysest ud, opstår der inflation og måske mangel på arbejdskraft, hvilket er et resultat af en overophedning i økonomien.

Overophedningen danner vendingspunktet, og nedgangen står for døren, med tilhørende faldende vækst og øget arbejdsløshed. Det gode ved faldet er til gengæld, at inflationen også falder, og der igen opstår mulighed for en ny opgangstid, og en ny højkonjunktur. Der er dog andre faktorer, der kan ødelægge den omtalte kurve meget brat. Eksempelvis kan stigninger i olie- og gaspriserne ødelægge samfundsøkonomien på ingen tid og på trods af både høj- og lavkonjunktur

En aktiv finanspolitik, hvor regeringen går aktivt ind og regulerer økonomien vil, ifølge mange økonomer, gøre konjunkturudsvingene mindre og medføre mindre økonomiske kriser, end hvad der ellers ville være tænkeligt. Regeringen er nød til at føre en ekspansiv finanspolitik ved at sænke skatterne, eller øge de offentlige udgifter, for at sætte gang i ”hjulene” i den økonomiske maskine, og derved også vende lavkonjunktoren til en opgang. Derimod skal de foretage sig det modsatte, ved at være mådeholden og spare på de offentlige udgifter og hæve skatterne når samfundet befinder sig i højkonjunkturperioder. I højkonjunkturperioder skal de forsøge at undgå en overophedning i samfundsøkonomien, hvilket gøres ved at bremse op som før nævnt. Man kan med andre ord sige at samfundsøkonomiens konjunktursvingninger er let påvirkelige fra statens side, der derfor

⁷⁴ SamfNU HTX C, 2011, Systime A/S

også har et hovedansvar for at udjævne konjunktursvingningerne mest muligt, og dermed skabe en stabil og bæredygtig økonomi. Det er dog lettere sagt end gjort, for regeringen skal dermed også kunne forudse, hvornår de enkelte svingninger finder sted, og gribe ind med den aktive finanspolitik på det helt rette tidspunkt, ellers er det for sent, og så ender det i krise.

Høj- og lavkonjunkturerne har også særdeles stor indflydelse på boligmarkedet i Danmark, der igen har en direkte påvirkning på værdiansættelsen af fast ejendom, når man skal foretage et generationsskifte, som f.eks. vores case-virksomhed har i tankerne. Boligmarkedet følger nøje konjunktursvingningerne i samfundet, idet det er borgernes privatforbrug, der sætter dagsordenen for hushandlerne. Det er udbud og efterspørgsel på markedet, der gør udslaget om boligmarkedet er på optur eller nedtur.

Når samfundet er i højkonjunktur, er økonomien ligeledes i top, og borgerne har likvider i hænderne, samtidig med at pengeinstitutterne er villige til at stille lån til rådighed, som vi så det i årene op til 2008, er der næsten ingen grænser for, hvad man sælge en ejendom for. Når salgspriserne stiger tilretter skattemyndighederne efterfølgende den offentlige vurdering så den er mere retvisende for den egentlige ejendomsvurdering. F.eks. er de nye offentlige ejendomsvurderinger, der kommer i 2012 et resultat af de registrerede salgspriser for ejendomme pr. 1. oktober 2011.⁷⁵ Det modsatte gør sig til gengæld gældende i perioder med lavkonjunktur, hvor skattemyndighederne nedjusterer de offentlige vurderinger.

Udviklingen af den offentlige vurdering har direkte indflydelse på værdiansættelsen af virksomhedens handelsværdi, og dermed også anparternes værdi. En reguleret offentlig ejendomsvurdering afspejles i værdiansættelsesberegningen jf. TSS-cirkulære 2000-09, da ejendomsværdien indberegnes, så vi kan antage, at jo lavere den offentlige ejendomsvurdering er, jo lavere vil den samlede handelsværdi også være.

Værdiansættelsen af goodwill vil også blive berørt af høj- og lavkonjunkturperioder, idet der som beregningsgrundlag i TSS-cirkulære 2000-10 er lagt de seneste 3 års regnskabstal. F.eks. må vi formode at en lavkonjunkturperiode vil medføre dårligere regnskabstal for virksomheden, end i en højkonjunktur. De lavere regnskabsresultater vil så tilsammen også give et dårligere vægtet gennemsnit, som bruges i beregningen. Ligesom man i overgangsårene fra overskud til underskud vil gå glip af udviklingstendensen, der ellers er attraktiv at medregne, når værdien for goodwill beregnes.

⁷⁵ Artikel: Skattechok på vej til husejere, Søndagsavisen d. 2. marts 2012

Da man dermed, i lavkonjunkturperioder, må forvente en lavere værdiansættelse for både goodwill og ejendom, vil det samlede grundlag for beregningerne være lavere end i højkonjunkturstider. Det kan derfor være en fordel at tænke i høj- og lavkonjunktur, når man planlægger et fremtidigt generationsskifte i god tid, hvilket vi vil komme nærmere ind på i næste afsnit.

8.3 Påvirkningen på det optimale generationsskifte (Nicolai & Steffen)

I de foregående afsnit er de skattemæssige modeller og skatteregler gennemgået. De samfundsmæssige ændringer har også stor betydning for en virksomheds generationsskifte. De nye skatteregler som blev vedtaget i forbindelse med finansloven i januar 2012, har gjort at man, allerede fra begyndelsen, skal tænke anderledes, hvis man påtænker et fremtidigt generationsskifte. De bløde og hårde værdier vil blive påvirket af de nye skatteændringer i forhold til planlægningen.

Et scenarie kunne være, at overgangreglerne i pengetanksreglen, vil medvirke til, at fokus vil blive flyttet fra de bløde værdier til de hårde værdier, idet nogle familievirksomheder, vil have en interesse i at anvende overgangsreglerne, før de udløber i 2014. En virksomhedsejer, der vil fremskyde generationsskiftet, vil derved miste den optimale overdragelsens overgangsfase. Da han har risikoen for at miste den langstrakte overgangsfase til den overtagne generation, kan det nemt gå hen og få langstrakte alvorlige konsekvenser for såvel familien som for virksomheden.

Ejeren får måske langt fra det drømmeskifte, som han havde i tankerne. Han mister måske ikke så meget økonomisk, som hvis han ventede til 2014, men derimod mister han på det følelsesmæssige plan. Han får ikke den glidende overgang, hvor han og hans omgivelser vender sig til overgangen, og især kan den nye generation være blevet kastet hovedkulds ud i den barske hverdag, der følger i kølvandet på generationsskiftet. Den nye generation har, ved det hurtige generationsskifte, ikke fået den årrække til at omstille både sig selv, men også samarbejdspartnerne på den dagligdag, som de pludselig står overfor efter generationsskiftet, hvilket kan betyde et snarligt sammenbrud, og utidig opløsning af virksomheden, som, generationsskiftet netop skulle have modvirket, blev resultatet på det hele. Risikoen for at den overtagne generation ”brænder fingrene” er også voldsom stor, hvis overdragelsen sker for hurtigt på baggrund af skattereglernes ændringer. Hvis der var ro omkring de skattemæssige regler, og der ikke var udsigt til, at man ville miste mere ved et generationsskifte om få år,

kunne ejeren, stille og roligt, se til om den ledelse var parat til at overtage roret, eller om de i det hele taget egnede sig.

Det gælder ikke blot kun fra ejerens side, men i særdeleshed også fra den unge generations synspunkt, der ellers ville kunne sige fra tidnok, til det ikke kom til at koste virksomhed dyrt i længden. Dermed kommer forholdsreglerne, som ejeren tager sig, for at undgå de ændrede beskatningsregler, pludselig til at ramme ham på de følelsesmæssige områder.

Ændringerne omkring pengetanksreglen har også indirekte indflydelse på de enkelte generationsskiftemodeller, idet de bliver påvirket både i positiv og i negativ retning. Hvis man f.eks. ser på aktieoverdragelse med succession, vil denne blive påvirket kraftigt, da muligheden for at gennemføre aktieoverdragelse med succession bliver reduceret med 25 procent. Derved kan man næsten sige, at begrænsningen af pengetanksreglen er lavet som en bremse for aktieoverdragelser med succession.

Men også skattefrie spaltninger vil blive berørt af de ændrede skatteregler. For spaltningerne vil det betyde, at efter en spaltning af en virksomhed, som f.eks. case-virksomheden vil de nye selskaber have en større risiko for at blive betegnede som pengetanksvirksomheder. Hvis vi tager udgangspunkt i case-virksomheden, er netop den gennemførte grenspaltning skyld i, at både holdingselskabet og ejendomsselskabet vil blive betegnede som pengetanksvirksomheder, fordi de finansielle indtægter i de to virksomheder begge overskrider grænsen på 50 procent.

Ændringen har ikke den store betydning for aktieombytning, dette skyldes, at en aktieombytning, som vi også foretog for case-virksomheden, i praksis betyder, at der bliver indskudt et nyt holdingselskab, der oftest vil være et pengetanksselskab. Uanset om reglerne vil blive ændret for pengetanksselskaber, og om disse ændringer påvirker holdingselskabet, når det først er etableret, påvirker reglerne ikke selve aktieombytningen.

Tilførsel af aktiver kan både være påvirket af reglerne, men en tilførsel kan også have påvirkning på, hvordan man kan omgå reglerne, så man undgår at komme under betegnelsen pengetanksselskab. Man skal altså nøje gennemtænke konsekvenserne af en evt. tilførsel af aktiver, da man kan bruge denne model til at undgå pengetanksreglen. Hvis vi tager udgangspunkt i case-virksomheden, kan driftsselskabet i teorien flytte en gren som f.eks. varelageret til ejendomsselskabet, der efter tilførslen ikke længere vil gå under betegnelsen

pengetanksselskab. Ejeren skal dog også være klar over, at det kan gå den anden vej, hvis han fjerner for mange aktiver fra sin virksomhed, så der tilbage er over 50 procent med finansielle aktiver. Derved kan det siges at være et godt værktøj.

De nye ændringer i skattereglerne har også en direkte påvirkning på overvejelserne og valget af hvilke modeller, der er fordelagtige i valget til en gennemførelse af det optimale generationsskifte for case-virksomheden. Hvis vi ser tilbage på sammenligningen af modellerne og modelvalget under afsnit 4.5, vil opfordringen af modelvalg se en anelse anderledes ud efter de nye skatteregler. De nyvedtagne skatteregler trådte som nævnt i kraft pr. 1. januar 2012 med en overgangsperiode indtil 31. december 2014, og dermed kan et kommende generationsskifte, der ikke er påbegyndt endnu, ikke gennemføres på den måde vi konkluderede før i opgaven, da gennemførelsen på den måde ikke har nået sit slutmål i 2014.

Hvis case-virksomheden vælger at gennemføre generationsskiftet efter den metode, vi kom frem til, med aktieombytning, grenspaltning og til sidst aktieafståelse, giver det efter de nye skatteregler, endnu mere mening. Idet de nye skatteregler har gjort det sværere for virksomhederne, som ikke har foretaget en aktieombytning, at benytte de gunstige successionsregler. Modelvalget med at påbegynde et kommende generationsskifte med en aktieombytning, er stadig den mest hensigtsmæssige, da den ikke er direkte påvirket af de ændrede skatteregler. Holdingstrukturen, som derved er blevet dannet, holder prisen på driftsvirksomheden nede i forbindelse med det kommende generationsskifte, fordi overskydende værdier løbende bliver overført til holdingselskabet. Dermed kan det næste skridt tages imod generationsskiftet.

De nye skatteregler påvirker, som før nævnt, både tilførsel af aktiver og spaltninger, men de gør ikke den ene eller den anden mere attraktiv med skatteændringen vedr. pengetanksreglen. Den samlede vurdering er derfor stadig, at det, for case-virksomheden, vil være praktisk vanskeligt at anvende tilførsel af aktiver, da aktiviteten, der tilføres, skal udgøre en selvstændig gren og samtidig opfylde kravet om, at forholdet mellem aktiver og gæld, der overføres til den modtagende virksomhed, skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i den indskydende virksomhed. For case-virksomheden vil både spaltning og tilførsel af aktiver have en stor risiko for at enten den indskydende eller den modtagende virksomhed efterfølgende er en pengetanksvirksomhed, hvis ikke man tænker følgerne grundigt igennem inden gennemførelsen af én af de to modeller.

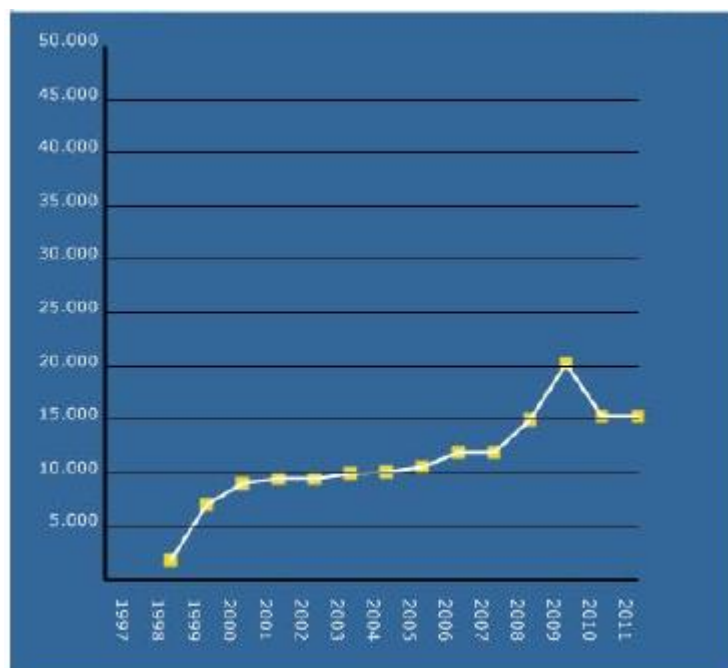
Set i lyset af pengetanksreglens indflydelse på et generationsskifte kan case-virksomheden også vælge helt at undgå både aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning, og derved foretage en aktieoverdragelse med succession. Ved at gøre det uden mellemeleddet får case-virksomheden ikke problemer med at skulle overholde pengetankskravet, da Automobilforhandler ApS er en driftsvirksomhed. For case-virksomheden vil det påvirke, at den overtagende generation skal stille en større likvid kapital, når de overtager hele den gamle driftsvirksomhed, men til gengæld skal de ikke tænke over pengetankskravet.

Hvis ejeren derimod ikke ønsker at foretage et generationsskifte under de nye skatteregler, er muligheden også at afvente et regeringsskifte i Danmark, hvis han ikke nødvendigvis behøver at gennemføre generationsskiftet her og nu. Det vil være sandsynligt, når man med fortiden i baghovedet, ser på, hvordan skattereglerne omkring netop pengetanksvirksomheder er blevet ændret, at en kommende borgerlig regering igen vil sænke grænsen for pengetanksvirksomheder. Derfor kan man satse på fremtidens regeringer, og tro på at de vil følge det gængse mønster i dansk politik, og sænke grænsen ved et kommende regeringsskifte, men det er udelukkende en satsning.

Høj- og lavkonjunktur har også indvirkning på det optimale generationsskifte, og især på tidspunktet for gennemførelsen. Som før nævnt er boligmarkedet styret af høj- og lavkonjunktursvingningerne, der igennem den årlige ejendomsvurdering påvirker værdiansættelsen ved et generationsskifte. Hvis vi tager udgangspunkt i vores case-virksomhed, der har en ejendom i en forstad til København, hænger udviklingen af deres ejendomsvurderinger sammen med konjunktursvingningerne i samfundet.

Som det også ses på grafen på næste side, der viser denne udvikling for case-virksomheden igennem de seneste 15 år, er der en jævn stigning i udviklingen, der stagnerer i 2009, og falder kraftigt samtidigt med at lavkonjunktoren har taget sit tag i samfundsøkonomien. Disse udsving ville have kunnet være udnyttede, hvis der skulle have været gennemført et generationsskifte. Nu hvor vi står overfor et kommende generationsskifte, kan vi derfor formode, at ejendomsvurderingen ikke vil falde yderligere, da den ser ud til at være stagneret. Hvis vi forudsætter, at samfundsøkonomien langsomt begynder en opadstigning imod en højkonjunktur, vil ejendomsvurderingen derfor også følge med, og den samlede handelsværdi ved generationsskiftet vil derfor også være på vej op. Vi kan også se den historiske udvikling som et tegn på, at man kan forvente en besparing, hvis man venter til næste lavkonjunktur.

Det er ikke muligt at foretage det anbefalede skattefrie generationsskifte her og nu, da vi efter en aktieombytning skal vente 3 år, dermed kan man med fordel afvente at højkonjunktoren topper, og klinger af igen, hvis man alligevel har tiden foran sig.



76

8.4 Delkonklusion (Nicolai & Steffen)

De nye skatteregler har en meget stor påvirkning i forhold til et generationsskifte. Man bør nøje overveje planlægningen før, man begynder at lave de indledende strukturændringer i sin virksomhed. De ændrede skatteregler, der blev vedtaget i forbindelse med finansloven i januar 2012, har ændret grænsen for, hvornår en virksomhed er et pengetankselskab. Grænsen er nedsat fra 75 procent til 50 procent, som derfor vil ramme mange af de mindre virksomheder, der har et holdingselskab, der primært ejer finansielle aktiver. Derfor skal mange have dette for øje, når man overvejer generationsskifte.

Høj- og lavkonjunktursvingningerne i samfundet har ligeledes en stor indflydelse på, hvornår det optimale generationsskifte vil kunne gennemføres med det bedst mulige økonomiske

⁷⁶ www.OIS.dk

udgangspunkt. Høj- og lavkonjunkturerne svinger i takt med samfundets udvikling, og historisk set svinger konjunkturerne med intervaller på ca. 10 år. Med henblik på et generationsskifte er det især boligmarkedet, der rammes hårdt, idet inflation, arbejdsløshed og købelyst hænger urørligt sammen. Derfor kan værdiansættelsen af en handelsværdi ved et generationsskifte ændre sig voldsomt i løbet af en 10-års periode, som vi før har nævnt som den optimale tidshorisont for et generationsskifte.

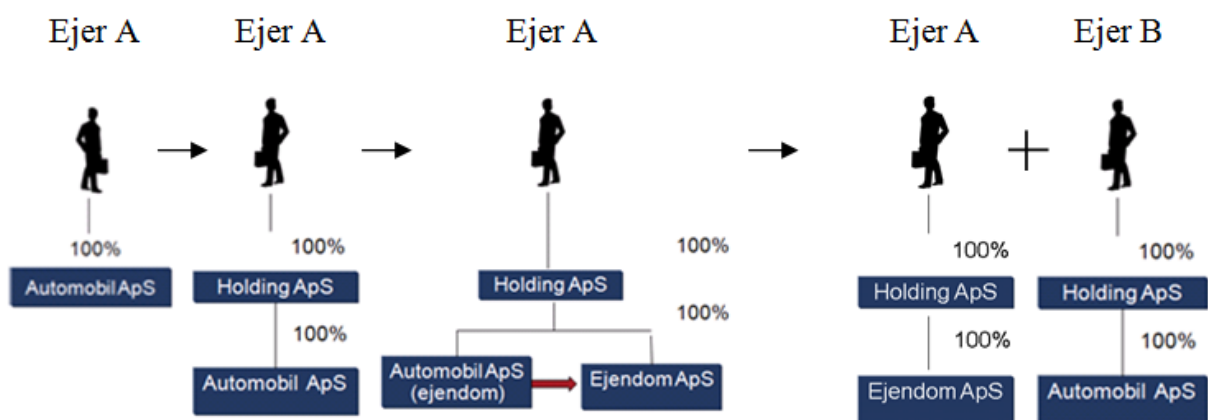
Set fra vores case-virksomheds synspunkt har samfundets økonomiske op- og nedture og ændrede skatteregler naturligvis også påvirkning på et kommende generationsskifte. Automobilforhandler ApS vil stå overfor udfordringer på både de bløde og de hårde værdier. Et overvejet generationsskifte for ejeren kan, på nuværende tidspunkt, ikke nås indenfor overgangsperioden, og bliver derfor ramt af de nye regler, samtidigt med at handelsværdien i forbindelse med spaltningen finder sted i en formodet opgangsperiode. Hvis Automobilforhandler ApS skal prøve at undgå at komme under kategorien pengetanksselskab, skal det allerede gennemtænke det før aktieombytningen, for ikke på et senere tidspunkt at stå tilbage med et finansielt tungt selskab.

På grund af at vi i disse år befinder os i en lavkonjunkturperiode, kan vi forvente en snarlig optur i samfundsøkonomien, og derved højere handelsværdier. Derfor kan Automobilforhandler ApS med fordel vente til at påbegynde sit generationsskifte, så de, for den overtagende generations skyld, kan få en lav handelsværdi ved næste lavkonjunktur om ca. 10 år. Til den tid kan de også håbe på, at der har været et regeringsskifte i Danmark, der samtidigt igen har lempet reglerne for, hvornår en virksomhed er et pengetanksselskab.

9. Konklusion

Ejeren af case-virksomheden Automobilforhandler ApS skal før et kommende generationsskifte, sørge for at have både afklaret sin egen fremtid, sin families fremtid og virksomhedens fremtid med henblik på at få realiseret hans egne forventninger. Deriblandt bør ejeren gøre sig konkrete overvejelser omkring tidsperspektivet for overdragelsen, og om den naturlige erhverver er det ideelle valg til at indfri forventningerne. Ligeledes skal det vurderes, hvordan det kan sikres, at ændringerne i virksomhedens ledelse kan ske uden økonomiske konsekvenser for virksomheden eller de nærmeste samarbejdspartnere.

For Automobilforhandler ApS findes der flere skattemæssige muligheder for en gennemførelse af et generationsskifte. Efter en gennemgang af de skattefri muligheder, har vi vurderet, at den mest hensigtsmæssige løsning for et optimalt generationsskifte vil være at danne en holdingstruktur ved hjælp af en skattefri aktieombytning uden tilladelse, idet han herefter har klargjort virksomheden til en afståelse efter ejertidskravets udløb. Vi vurderer, at han med fordel kan vælge skattefri aktieombytning uden tilladelse frem for med tilladelse, da aktieombytningen så ikke behøver en forretningsmæssig begrundelse. Det optimale forløb er anskueliggjort ved nedenstående figurer



Derefter vil det, efter vores vurdering, være fordelagtigt at vælge en skattefri grenspaltning med tilladelse som næste skridt imod generationsskiftet, da driftsselskabet dermed bliver ”slanket”, og finansieringsbehovet bliver mindre for den overtagende generation. Vi ser en skattefri grenspaltning med tilladelse som en oplagt mulighed frem for en skattefri ophørsspaltning, da det vil være uhensigtsmæssigt at lukke den gl. Automobilforhandler ApS. Der ses en fordel ved skattefri grenspaltning med tilladelse frem for uden tilladelse, idet ejeren vil undgå udbyttebegrænsningen i overgangsperioden.

Den alternative mulighed til såvel skattefri aktieombytning som skattefri spaltning er en skattefri tilførsel af aktiver, hvilken vi har vurderet at ejeren af Automobilforhandler ApS ikke bør benytte sig af, da det vil være praktisk vanskeligt at opfylde kravene, der følger med en skattefri tilførsel af aktiver.

For at gennemføre generationsskiftet skal det afsluttes med en aktieafståelse, idet der er blevet dannet en holdingstruktur for case-virksomheden, og aktieoverdragelse med succession dermed er en umulighed. Derefter vil det efter vores vurdering udmunde i det optimale generationsskifte, idet man her har opnået et velgennemført generationsskifte.

For at finde frem til den rette handelsværdi ved generationsskiftet, skal anparterne i Automobilforhandler ApS værdiansættes i flg. skattemyndighedernes cirkulærer. I den forbindelse kan det anbefales at indhente en forhåndsgodkendelse fra skattemyndighederne, vedr. beregningsgrundlaget, hvorefter man efterfølgende undgår at få en skattemæssig overraskelse. Vi har påvist at værdiansættelsen blev nedsat med relativt lidt efter den gennemførte skattefrie grenspaltning med tilladelse, idet den store besparelse heri ligger i den udskudte skat og ikke i selve handelsværdien.

De nye skatteregler vil give konsekvenser i forbindelse med, at det fremover er mere fordelagtigt at etablere en holdingstruktur, og ikke foretage en aktieoverdragelse med succession, hvor man vil blive ramt af de nye skærpede pengetankskrav. Alternativt kan pengetanksreglen undgås for Automobilforhandler ApS, hvis hele driftsvirksomhedens samlede aktiver inkl. ejendommen generationsskiftes som én stor driftsvirksomhed, og der ikke er blevet etableret en holdingstruktur.

For at opnå det optimale generationsskifte er det ligeledes vigtigt, at det bliver gjort på det rette tidspunkt i forhold til samfundets høj- og lavkonjunkturer. I højkonjunktursperioder vurderer vi, på baggrund af historiske ejendomsvurderinger, som bliver anvendt som beregningsgrundlag i værdiansættelsen af anparterne, at handelsværdien er højere end i lavkonjunktursperioder. Da et optimalt kommende generationsskifte, der påbegyndes nu, ikke efter vores vurdering, kan færdiggøres i den nuværende lavkonjunktursperiode, vil vi anbefale at ejeren venter med en evt. spaltning til næste lavkonjunktur, der formodentlig ligger omkring 10 år ude i fremtiden.

Samlet set vurderer vi, at de nye skatteregler generelt har gjort det sværere at afgøre hvordan et optimalt generationsskifte skal gennemføres. Hvis ejeren, som i case-virksomheden, ønsker at bibeholde ejendommen, og kun generationsskifte driftsvirksomheden i første omgang, er det helt oplagt at etablere et holdingselskab, efter de nye skatteregler er trådt i kraft, da de på det nærmeste har ødelagt mulighederne for at succedere i virksomheden.

Vi kan dermed konkludere at det optimale generationsskifte skal være velovervejet og velforberedt ca. 10 år før gennemførelsen. Ændringen af skattereglerne i januar 2012 har besværliggjort valget af generationsskiftemodel for at opnå den optimale virksomhedsstruktur.

10. Perspektivering

At der skal betales skat af et generationsskifte er uundgåeligt. Heri opgaven havde vi som før nævnt valgt at tage udgangspunkt i det skattefri generationsskifte, hvilket har betydet at skatten er blevet udskudt, men vi havde samtidigt afgrænset os fra det skattepligtige generationsskifte, fordi vi på baggrund af case-virksomhedens regnskabsmaterielle data, vurderede at der ved et skattepligtigt salg af case-virksomheden, ville blive udløst en markant skattepligtig avance. En bearbejdning af de skattepligtige modeller for case-virksomheden ville formodentlig have understreget vores vurdering, men samtidigt have belyst de konsekvenser der er på forskellen mellem det skattepligtige og det skattefri generationsskifte.

Uanset hvordan man får planlagt og gennemført et generationsskifte, skal der findes en finansieringsmodel. På den baggrund, ville det have været en styrkelse af opgaven, hvis vi havde haft mere fokus på finansieringen i behandlingen af generationsskiftet af case-virksomheden. Finansieringen er en vigtig del, hvor man konkret skal vurdere om finansieringen skal skaffes ved udlodning af udbytte, lønindkomst, eller via bankfinansiering. Størrelsen af den fremskaffede finansiering, kan også have en påvirkning, i forhold til om generationsskiftet skal gennemføres skattepligtigt eller skattefrit.

For case-virksomheden beskrev vi udelukkende, hvordan generationsskiftet ville tage sig ud, hvis det var sønnen eller andre nærtstående familiemedlemmer ville overtage, men det kunne også have været en helt tredje person. Det kunne sagtens have været f.eks. en betroet medarbejder i den nuværende virksomhed, eller en helt udenforstående, der var det oplagte valg for, at det optimale generationsskifte kunne gennemføres, og samtidigt ende med virksomheden kunne drives videre, og opfylde alle de drømme, der blev sat i forbindelse med generationsskiftet.

I de seneste mange år har der, fra politisk side, været en del røster om at nogen ønskede reglerne for generationsprocessen skærpet. Dette har, som vi har omtalt i opgaven, medvirket til en lovændring i januar 2012, som har til formål at besværliggøre generationsskifteprocessen. Betydningen af regelændringen er kun noget, som vi kan beregne, og dermed formode hvordan den vil påvirke generationsskifterne i fremtiden. Der vil dog højst sandsynligt komme flere ændringer med tiden, der vil have en både positiv og negativ påvirkning på skatteområdet for generationsskifter. Kun tiden vil dog vise, om den nye og de kommende regelændringer også har den, fra regerings side, ønskede virkning.

11. Litteraturliste

Bøger:

Generationsskifte og omstrukturering

3. udgave, 1. oplag 2010. Jurist- og økonomforbundets forlag

Forfattere: Søren Halling-Overgaard

Birgitte Sølvkær Olesen

Skattelovsamling for studerende 2011/1

22. udgave, 1. oplag 2011. Magnus Informatik A/S

Redigeret af Tine Harboe

Skatteretten 2

5. udgave, 1. oplag 2009. Thomson Reuters

Forfattere: Jan Pedersen

Kurt Siggard

Niels Winther-Sørensen

Jakob Bundgaard

Inge Langhave Jeppesen

Malene Kerzel

Susanne Pedersen

SamfNU HTX C

1. udgave, 1. oplag 2011. Systime A/S

Forfattere: Morten Winter Bülow

Rikke Haue m.fl.

Love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.:

Aktieavancebeskatningsloven, lovbekendtgørelse nr. 89 af 25. januar 2010

Fusionsskatteloven, lovbekendtgørelse nr. 1248 af 2. november 2010

Kildeskatteoven, lovbekendtgørelse nr. 1403 af 7. december 2010

Kursgevinstloven, lovbekendtgørelse nr. 1002 af 26. oktober 2009

Ligningsloven, lovbekendtgørelse nr. 1365 af 29. november 2010
Selskabsskatteloven, lovbekendtgørelse nr. 1376 af 7. december 2010
Statsskatteloven, lov nr. 149 af 10. april 1922
Lov om ændring af selskabsskatteloven, lov nr. 343 af 18. april 2007
Vurderingsloven, lovbekendtgørelse nr. 740 af 3. september 2002
Ligningsvejledningen 2010-1; S.G.18.7.2
Ligningsvejledningen afsnit E.G. 2.10
aktieavancebeskatningsloven, fusionsskatteloven og andre skattelove
Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet. Betænkning nr. 1374/August 1999
Bekendtgørelse af lov om skattefri virksomhedsomdannelse nr. 963 af 19/09/2011
TSS-cirkulære 2000-05 af 15. marts 2000
TSS-cirkulære 2000-09 af 28. marts 2000
TSS-cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000, med tilhørende vejledning af 21. august 2009

Publikationer:

- Temahæfte 4, Skattefri spaltning – når din virksomhed står ved en skillevej, Foreningen Registrerede Revisorer FRR 1. udgave 2004
- Omstrukturering og ejerskifte, Undervisningsmateriale fra Erhvervsbeskatning på CBS efterår 2011
- Artikel: Skattechok på vej til husejere, Søndagsavisen d. 2. marts 2012

Afgørelser:

SKM 2003 359 TSS
SKM 2005 167 ØLD
SKM 2007 807 DEP
TfS 1994 816 LR
TfS 1997 661 LR
TfS 1998 242 LSR
Tfs 1999 297 LR
TfS 2005 426 ØLD
Tfs 2008.46

Internet:

<http://OIS.dk>

<http://skat.dk/SKAT.aspx?oId=1976539>

<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=81923>

<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=82338>

<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=102906>

<http://www.business.dk/oekonomi/finansloven-er-en-bombe-under-familiejede-virksomheder>

<http://www.business.dk/oekonomi/dyne-larsen-kalder-ny-lov-hjernedoed>

<http://www.srf.dk/hentned.htm#kapfak>

12. Anvendte forkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
FUL	Fusionsskatteloven
KSL	Kildeskatteloven
KGL	Kursgevinstloven
LL	Ligningsloven
SEL	Selskabsskatteloven
SL	Statsskatteloven
VUL	Vurderingsloven
VOL	Bekendtgørelse af lov om skattefri virksomhedsomdannelse nr. 963 af 19/09/2011
VSL	Virksomhedsskatteloven

13. Bilag

13.1 Bilag 1 Resultatopgørelser fra Automobilforhandler ApS 2008-2011

Resultatopgørelser 2008-2009-2010-2011 (t.kr.)				
	2008	2009	2010	2011
Omsætning	58.239	52.044	60.725	58.672
Produktionsomkostninger	-55.171	-47.595	-55.856	-55.698
Bruttoresultat	3.068	4.449	4.869	2.974
Eksterne omkostninger	-2.446	-2.680	-2.691	-2.186
Indtjeningsbidrag	622	1.769	2.178	788
Afskrivninger	-163	-329	-358	-86
Driftsresultat	459	1.440	1.820	702
Finansielle indtægter	53	67	7	25
Finansielle omkostninger netto	-994	-1.388	-1.509	-175
Resultat før skat	-482	119	318	552
Selskabsskat	116	-30	-102	-147
Årets resultat	-366	89	216	405
Balance pr. 1/1 2008 – 31/12 2011				
AKTIVER				
Immaterielle anlægsaktiver	0	0	0	2.900
Materielle anlægsaktiver - Note 1	1.002	14.939	14.760	526
Finansielle anlægsaktiver	0	0	0	0
Anlægsaktiver i alt	1.002	14.939	14.760	3.426
Varebeholdninger	3.618	4.266	4.067	4.261
Tilgodehavender	2.287	2.747	2.497	2.253
Likvider	1.555	1.769	1.573	571
Omsætningsaktiver i alt	7.460	8.782	8.137	7.085
AKTIVER I ALT	8.462	23.721	22.897	10.511
PASSIVER				
Anpartskapital	125	125	125	125
Overkurs ved emission	0	0	0	0
Reservefond	0	0	0	0
Forslag til udbytte	0	0	0	0
Overført overskud m.v.	2.647	2.736	2.863	4.974
Egenkapital	2.772	2.861	2.988	5.099
Hensatte forpligtelser	89	1.267	1.281	834
Langfristede gældsforpligtelser	0	12.791	12.432	0
Kortfristede gældsforpligtelser	5.601	6.802	6.107	4.578
Gældsforpligtelser	5.601	19.593	18.539	4.578
PASSIVER I ALT	8.462	23.721	22.808	10.511



Note 1 - Materielle anlægsaktiver				
Ejendommen	2008	2009	2010	2011
Anskaffelsessum	0	13.064	13.064	0
Opskrivninger	0	4.897	4.897	0
Afskrivninger	0	-3.589	-3.810	0
Regnskabsmæssig værdi, ultimo	0	14.372	14.151	0
Driftsmidler & inventar	2008	2009	2010	2011
Anskaffelsessum	2.921	2.921	2.921	2.921
Opskrivninger	0	0	178	178
Afskrivninger	-1.919	-2.354	-2.490	-2.573
Regnskabsmæssig værdi, ultimo	1.002	567	609	526
Samlet sum for materielle aktiver	1.002	14.939	14.760	526
Offentlig ejendomsvurdering 2010:				
Ejendomsværdi:	16.000.000			
Grundværdi:	3.744.500			
Grundareal	6.531			

13.2 Bilag 2 Kapitaliseringsfaktorer goodwill jf. TSS-cirkulære 2000-10⁷⁷

N=levetid		7		Resultat		
				2,7		
Rente		10,00%				
T				Sum år 1 - 20		
1	0,928571	-0,90909	-0,8442	År 1	-0,8442	1
2	0,785714	-0,82645	-0,6494	År 2	-1,4935	2
3	0,642857	-0,75131	-0,483	År 3	-1,9765	3
4	0,5	-0,68301	-0,3415	År 4	-2,318	4
5	0,357143	-0,62092	-0,2218	År 5	-2,5398	5
6	0,214286	-0,56447	-0,121	År 6	-2,6607	6
7	0,071429	-0,51316	-0,0367	År 7	-2,6974	7
8	-0,07143	-0,46651	0,03332	År 8	-2,664	8
9	-0,21429	-0,4241	0,09088	År 9	-2,5732	9
10	-0,35714	-0,38554	0,13769	År 10	-2,4355	10
11	-0,5	-0,35049	0,17525	År 11	-2,2602	11
12	-0,64286	-0,31863	0,20483	År 12	-2,0554	12
13	-0,78571	-0,28966	0,22759	År 13	-1,8278	13
14	-0,92857	-0,26333	0,24452	År 14	-1,5833	14
15	-1,07143	-0,23939	0,25649	År 15	-1,3268	15
16	-1,21429	-0,21763	0,26426	År 16	-1,0625	16
17	-1,35714	-0,19784	0,2685	År 17	-0,794	17
18	-1,5	-0,17986	0,26979	År 18	-0,5242	18
19	-1,64286	-0,16351	0,26862	År 19	-0,2556	19
20	-1,78571	-0,14864	0,26544	År 20	0,00982	20
						-2,6974

⁷⁷ <http://www.srf.dk/hentned.htm#kapfak>